

MALMÖ HÖGSKOLA
Hälsa och samhälle

”JAG ÄR DEN BÄSTA MAMMAN MIN DOTTER KAN HA”

**EN STUDIE OM UNGA MAMMORS TANKAR
OCH UPPLEVELSER**

Helena Christensen
Petra Håkansson

”I’M THE BEST MOTHER MY DAUGHTER COULD EVER HAVE”

A STUDIE ABOUT YOUNG MOTHERS THOUGHTS AND EXPERIENCES

HELENA CHRISTENSEN

PETRA HÅKANSSON

Christensen, H & Håkansson, P. ”Jag är den bästa mamman min dotter kan ha” – En studie om unga mammors tankar och upplevelser. *Examensarbete i socialt arbete 15 poäng*. Malmö högskola: Hälsa och Samhälle, enheten för Hälsa och samhälle, 2010.

Att bli mamma innebär ofta stora förändringar i livet, framför allt om man blir mamma i ung ålder. Unga mammor ses som avvikande i dagens samhälle och många kan känna ett utanförskap bland jämnåriga och andra mammor. Att blogga har idag blivit ett sätt för människor att förmedla känslor och åsikter på ett relativt anonymt vis. Människor väljer själv vad de vill lägga upp på Internet och det är fritt fram för läsarna att tolka detta. Vi har valt att studera unga mammor mellan 13 och 18 år genom att följa deras bloggar på Internet. Våra frågeställningar som vi lutade oss mot var hur unga mammor tolkar sin situation i dagens Sverige, hur de kombinerar sitt tonårsliv med sin mammaroll, hur samhället tolkar fenomenet unga mammor samt hur mammorna svarar på eventuell kritik. Syftet var att undersöka vad mammorna valt att skriva om i sina bloggar samt vilken respons de fick. Resultatet visade att mammorna trivs i sin roll som mamma trots att deras roll hela tiden ifrågasätts av omgivningen. De unga mammorna känner att de ständigt blir jämförda med äldre mammor och att de vill bevisa att åldern inte har någon betydelse när det handlar om att vara mamma. Trots att tjejerna har blivit mammor vid så ung ålder anser de fortfarande att skolan och vännerna är en viktig del i deras liv. Mammorna får både positiva och negativa kommentarer från läsare och många ser dem som bra förebilder för fenomenet unga mammor. De negativa kommentarerna påverkar mammorna och leder till att de ibland tvivlar på sin kapacitet som mamma.

Nyckelord: blogg, fenomenologi, svårigheter, tonåring, ung mamma.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	5
1.1 Syfte	6
1.2 Frågeställningar.....	6
1.3 Ordförklaringar.....	6
2. TIDIGARE FORSKNING	6
2.1 Moderskapets historia	6
2.2 Förväntningar	7
2.3 Från dotter till mamma	7
2.4 Känslor.....	8
2.5 Vikten av stöd och bekräftelse.....	8
2.6 Från tonåring till vuxen	9
2.7 De unga mammorna	10
3. FENOMENOLOGISK TEORI.....	11
3.1 Etnometodologi.....	12
4. METOD	13
4.1 Val av studieobjekt.....	13
4.2 Tillvägagångssätt	14
4.3 Observation.....	14
4.4 Metodens för- och nackdelar	15
4.5 Forskarens roll.....	15
4.6 Tillförlitlighet och trovärdighet	15
4.7 Dokumentanalys	16
4.8 Etiska överväganden	17
4.9 De fyra huvudkraven	17
5. RESULTAT OCH ANALYS.....	18
5.1 Upplevelser	18

5.2 Känslor.....	21
5.3 Svårigheter	23
5.4 Fritid/intressen.....	26
5.5 Återkommande kommentarer	28
5.6 Läsarnas åsikt om mammarollen	29
5.7 Negativa kommentarer	31
5.8 Positiva kommentarer.....	32
6. SLUTDISKUSSION	33
7. REFERENSLISTA	36

1. INLEDNING

Cirka 1300 barn föds varje år i Sverige av tjejer under 20 år (RFSU). I Sverige föddes det år 2006, 598 barn där mammorna var 18 år eller yngre (City, Laestadius, 2007). Jämfört med många andra länder, såsom Storbritannien och USA har Sverige ganska få tonårsmammor (Stiftelsen Kvinnoforum, 2003). Det är vanligare att tjejer under 20 år får barn än killar under 20 år (RFSU) men under 1990-talet skedde en förskjutning av barnafödande upp i allt högre åldrar (SOU 2000:3). 70 procent av alla svenskfödda kvinnor som var 25 år eller yngre år 1998 var barnlösa. Tjugo år tidigare var siffran 45 procent (a a). Då tonårsmammor är underrepresenterade i barnafödande i Sverige, tror vi att de ofta blir bortglömda i samhället. Vi vill genom studier av utvalda bloggar belysa dessa mammors situation.

Det betraktas som rätt och naturligt för en vuxen kvinna med ordnad ekonomi och fast partner att skaffa barn. Om man under dessa omständigheter inte skaffar barn ses man som avvikande i dagens samhälle (Brembeck, 1998). Att vara ung tjej och skaffa barn ses även som avvikande i samhället då dessa tjejer ofta inte har någon ordnad ekonomi eller stadigvarande partner. Unga föräldrar är också en minoritetsgrupp vilket gör dem ännu mer utsatta i samhället. En av grupperna som inte anses utgöra lämpliga mödrar är tonåringar (Lerner, 1999). Strukturella aspekter kan ha betydelse för de unga mammornas upplevelser av föräldraskapet. Vi har valt att inte fokusera på detta då forskning om ämnet redan gjorts och då vi valt att studera den fenomenologiska aspekten av mammarollen.

Unga mammor och deras barn är överrepresenterade i statistik som rör olika psykosociala missförhållanden (Stiftelsen Kvinnoforum, 2003). Det är bevisat att svenska tonårsmödrar löper större risk att förbli lågutbildade, ensamstående, få många barn och vara beroende av det sociala välfärdssystemet (Hertfelt Wahn, 2007). Kanske är det så att denna statistik gjort att samhället blivit alltmer dömande mot tonårsmödrar? Samhället och de äldre föräldrarna är kritiska till unga föräldrar då de anser att de är oansvariga och omogna (City, Laestadius, 2007). Vi tror att man som ung mamma alltid är extra utsatt och att man mer än andra måste bevisa för samhället att man är en bra mor. Då många tonårsföräldrar fått göra avbrott i skolan har de sällan någon ordnad ekonomi. Unga mammor som inte helt och hållet kan försörja sitt barn blir en börda för staten vilket leder till att de blir alltmer utpekade (Holgate m fl, 2006). Att bli mamma under sin tonårstid innebär att ungdomen måste ta ett föräldraansvar samtidigt som hon är i en period där hon ska hantera att bygga upp en egen identitet, bli sexuellt medveten och ingå i ett sexuellt förhållande (a a). Vi är medvetna om att kvinnor under och efter graviditeten upplever hormonrubbnings och kroppsliga förändringar. Det är även så att det uppstår många kroppsliga och psykiska förändringar under puberteten och tonåren. Dessa biologiska aspekter är något vi är medvetna om men har valt att inte ta upp då de inte har någon relevans för vårt syfte och våra frågeställningar.

Att blogga har idag blivit en stor del i många människors liv och det kommuniceras allt mer över Internet. Vi har upptäckt att många unga mammor använder sig av bloggar för att dokumentera sin tillvaro. I och med detta har vi valt att söka efter våra svar genom att läsa de unga mammornas bloggar på

Internet och studera reaktionerna som dessa bloggar väcker hos människor. Då det är normbrytande att vara ung mamma i dagens samhälle vill vi ta reda på vad dessa unga mammor bloggar om och vad som är viktigt i deras liv. Använder de sig av sina bloggar endast för att berätta om sin situation eller bloggar de för att finna en gemenskap och få kontakt med andra i samma situation?

Vi har valt att lägga vårt teoriavsnitt tidigt i vår uppsats då det avgjort vårt tillvägagångssätt och färgat vårt resultat.

1.1 Syfte

Vårt syfte är att undersöka hur bloggande unga mammor i Sverige beskriver sin situation, samt att undersöka vilken respons de får från omgivningen

1.2 Frågeställningar

- Hur tolkar unga mödrar sin situation i dagens Sverige?
- På vilket sätt kombinerar dessa unga mödrar sitt tonårsliv med sin mammoroll?
- Hur tolkar samhället fenomenet unga mammor och hur svarar mammorna på eventuell kritik riktad mot dem?

1.3 Ordförklaringar

Blogg – En typ av dagbok som förs på Internet där individen själv kan välja om den ska vara offentlig eller lösenordsskyddad. I de offentliga bloggarna kan läsaren kommentera inläggen som bloggaren publicerar.

Unga mammor – Vi har valt att definiera unga mammor som tjejer mellan 13-18 år som har fått barn under sin tonårstid. Anledningen till avgränsningen av ålder är att man blir myndig vid 18 års ålder och då anses vara vuxen.

2. TIDIGARE FORSKNING

”Det är barnet som är det bästa med att vara mamma. Det värsta är moderskapet” (Brembeck, 1998, s. 46).

2.1 Moderskapets historia

Moderskap innebär inte bara att ha en son eller en dotter (Brembeck, 1998). Det kan istället förklaras som en institution uppbyggd av vissa ideologier, idéer och föreställningar som man som ung mamma måste förhålla sig till. Under 1800-talet

knöts bandet mellan kvinnlighet och barnafödande allt hårdare. Det propagerades för allvarliga konsekvenser som kunde hända modern och barnet om kvinnan ägnade sig åt något annat än sin biologiska uppgift som maka och mor. Om kvinnan levde ”okvinnligt” och till exempel studerade eller bar olämplig klädsel, riskerade hon att föda svaga och förfallna barn (Brembeck, 1998). I slutet av 40-talet och på 50-talet blev kvinnor också uppmanade att ge upp sina egna nöjen och ambitioner för sitt eget och för barnets bästa. Argumentet sa att det var kvinnans naturliga tillstånd att uppoffra sig och denna uppoffring drog henne automatiskt till moderskapet (a a).

Direkt när barnet fötts ska modern automatiskt känna de starka moderskänslorna, annars ses hon som avvikande. Hon ska se på moderskapet som något helt uppfyllande, som hennes primära identitet. Hon ska också sätta sina egna behov sist och alltid göra uppoffringar för andra, såsom för barnet, maken och familjen. Denna föreställning om den goda modern är något som genomsyrar hela samhällslivet i lagstiftning, rådgivning, media och vardagslivet. Bilden av den goda modern är fortfarande tydlig men dagens unga kvinnor har långsamt börjat lösa upp moderskapsknuten (Brembeck, 1998).

2.2 Förväntningar

Samhället har vissa förväntningar på hur man som mor ska uppträda i sin roll. Man har såklart friheten att välja om man vill följa och acceptera detta eller att inte göra det, men att helt undkomma det är omöjligt. Detta för att man nu inte enbart har sig själv att ta hänsyn till och att man i samhällets och omgivningens ögon nu främst är mor (Stern, 1999). Det är inte bara i samhällets syn som man som individ har förändrats utan även ens plats i familjen förändras (a a). I Brembecks undersökning av unga avvikande mammor (1998) berättar informanterna om omgivningens reaktioner på deras val. En mamma berättar att hennes vänner och andra människor ansåg det vara opassande att hon var ute och roade sig ibland, fast hon hade förklarat att hon hade barnvakt. De andra förväntade sig att hon skulle sitta hemma med sitt barn alltid och att hon skulle se ut på ett visst sätt. Många av kvinnorna lät bli att berätta för andra att de hade barn när de var ute för att slippa reaktionerna. Inte för att de skämdes över att vara mamma utan för att de ville bli sedda som de unga tjejer de var (a a). Som ung tjej har man ofta skräckbilder av att bli mamma. Tankarna handlar om att man som mamma förlorar sin självständighet och slutar bry sig om sig själv. Många ser på moderskapet också som ett första steg mot ett yttre förfall. Kvinnorna i Brembecks undersökning (1998) behöll sin ungdomliga klädstil efter att de fått barn för att markera att de fortfarande var unga tjejer och inte bara mammor. Att omgivningen kopplade ihop klädstil och moderskap var ingenting som de lät sig påverkas av (a a). Även i Stiftelsen Kvinnoforums undersökning (2003) framkommer det att informanterna upplever ett visst negativt bemötande från omgivningen. Mammorna berättar att den yttre omgivningen lägger sig i och kritiserar deras agerande mot barnet vilket ger dem dåligt självförtroende (a a).

2.3 Från dotter till mamma

När en kvinna blir mor börjar hon betrakta världen på ett nytt vis. Detta är oberoende av hennes tidigare erfarenheter, drivkraft, känslomässiga reaktioner

och sårbarhet. Man kan säga att när ett barn föds, föds också dess moder. Skillnaden är att barnets födsel är fysisk medan moderns är på ett psykiskt plan (Stern, 1999). När en kvinna blir mor bearbetar hon sin inre livsvärld, denna process leder fram till och hjälper till att utveckla en kvinnas tolkning av vad det innebär att bli mor. Denna typifikation av ”moderskap” föds såklart inte över en natt utan det är lång process som sker gradvis där kvinnans moderskap utvecklas under tiden av graviditeten. Det är med hjälp av typifikationer som individer organiserar och strukturerar upp det inre livet. Dessa typifikationer avgör vad som är viktigt, intressant och känsligt för en individ (a a). Graviditeten är en del i den förberedelsefas som över tid får en kvinna att definiera sig som en mamma. Födelsen av barnet är även det en del i denna process även om du i detta ögonblick rent biologiskt blir mor (Stern, 1999). Att bli mamma behöver inte innebära att man automatiskt öppnar sitt hjärta på vid gavel då kärleken till barnet växer i olika takt för olika mammor (Fabre, 2006). Några dagar efter förlossningen är det vanligt att den nyblivna mamman upplever stark meningslöshet och nedstämdhet, inte sällan förknippad med barnet. För att kunna ta till sig barnet måste kvinnan tro på sin egen förmåga att vara mamma och känna sig trygg (a a). Det är inte förrän modern kommit hem med sitt barn och tagit sig an uppgiften om att vårda och beskydda barnet som moderskapet befästs på riktigt (Stern, 1999).

2.4 Känslor

Mamman brukar av naturliga skäl ha ett känslomässigt försprång i jämförelse med pappan (Fabre, 2006). Mamman har känt barnet inom sig en lång tid, hon har kanske tänkt på det i mycket större utsträckning än pappan och eventuellt hunnit förbereda sig mentalt i takt med att magen växt. De starka känslorna man ofta har till sitt barn gör en lyhörd för barnets signaler vilket skapar en trygghet i den nya rollen. Självkänslan som mamma växer i takt med att man lär sig att tyda barnets behov (a a). Men det är inte ovanligt att den nyblivna modern tvivlar på sin förmåga som mor och det enorma ansvar som detta bringar (Stern, 1999). Generellt sett är det främst kvinnor som i många situationer kräver det omöjliga av sig själva. Mamman tar ofta på sig huvudansvaret för barnets bästa och drabbas mycket oftare av skuld-känslor än pappan (Fabre, 2006). Mödrar lastar sig själva och lastas av samhället för sina barns problem. Papporna ser ofta det som sin främsta uppgift att vara familjeförsörjare vilket leder till att de är mindre oroliga för att ”förstöra” sina barn (Lerner, 1999). Att mödrar offrar mer än fäder har sitt pris för mor och barn. Undersökningar visar att mödrar till ett- och tvååringar i mycket större utsträckning är deprimerade än andra mödrar (a a).

2.5 Vikten av stöd och bekräftelse

När en kvinna blir mor så antror hon en helt ny erfarenhetsvärld, en värld som endast kan förstås av andra mödrar. Den mentalitet som kvinnan utvecklar i samband med att hon blir mor, kommer för ett tag överskugga allt annat i hennes omgivning som hon tidigare ansett vara viktigt (Stern, 1999). Kvinnan har i hela sitt liv varit dotter till sin mor vilket har utgjort en stor del av kvinnans identitet, hur relationen än sett ut. När en kvinna får barn omdefinieras relationen mor-dotter och kvinnan börjar se sig själv som mor i första hand istället för dotter. Denna relativt stora omställning av identiteten sker på kort tid och kan av vissa

vara dramatiskt och jobbigt, medan för andra det bästa som hänt (a a). Som förstagångsförälder behöver mamman yttre stöd. Det är viktigt att det finns någon som står på mammans sida den första tiden, då hon själv befinner sig i en mycket känslomässigt omtumlande situation (Lerner, 1999). När en kvinna får barn skapas ett intresse av att komma i kontakt med andra kvinnor i samma situation. Gemenskapen mellan kvinnor betyder mer nu än någonsin tidigare. Som nybliven moder så börjar frågor om sin egen uppväxt att växa fram. Kvinnan funderar över om hennes egen mor kan användas som förebild på hur hon själv vill vara i sin mammaroll, eller om det finns andra kvinnliga förebilder sedan tidigare (Stern, 1999).

Ansvar för det nyfödda barnet är föräldrarnas och det kan i vissa fall kännas tungt och svårt när en nybliven mor plötsligt inser detta faktum. I detta skede är det viktigt för dessa mödrar att få bekräftelse i sin nya identitet (Stern, 1999). Kvinnan kan även behöva stöd och bekräftelse för att kunna hantera de minnen som vaknar i samband med barnet (Fabre, 2006). Detta stöd kan även komma från pappan, familjen eller vänner. Det kan också vara viktigt att ha kontakt med andra kvinnor som är i samma situation (a a). Bekräftelsen kan komma från det nätverk som den nyblivna modern byggt upp omkring sig, för stöd och hjälp. Det vanliga är att detta nätverk främst består av äldre kvinnor med erfarenhet av hur det är att vara mamma (Stern, 1999). Många unga mammor känner att de får bäst stöd från vänner som är gravida, har fått barn eller andra personer som också är mammor (Chase m fl, 2008). De får av dessa vänner hjälp med att ta hand om barnet, en möjlighet att utbyta erfarenheter och att få hjälp och råd (a a). Idag talar nyblivna mödrar om sådant som tidigare varit tabubelagt. Dessa starka känslor som barnet kan väcka kan vara allt från raseri, apati och tristess men också ömhet och överväldigande kärlek (Lerner, 1999).

2.6 Från tonåring till vuxen

Unga kvinnor möter dubbla budskap om vad det innebär att vara kvinna (Ganetz & Lövgren, 1991). I skolan blir de uppmuntrade att göra otraditionella val men de vet samtidigt att de kommer att stigmatiseras om de skiljer sig för mycket från andra. Att bli kvinna innebär för tonårsflickan att utveckla egenskaper som placerar henne i sin rätta kategori. Hon ska utveckla sin relaterande förmåga för att uppnå kvinnlighet men hon ska också utveckla en autonomi för att kunna vara en jämlik och självständig individ i ett samhälle där mannen är normen (a a).

I en intervjustudie av Cwejman och Fürst (Ganetz & Lövgren, 1991) framkommer att tonårsflickor räknar med att bli mödrar inom en överskådlig framtid efter att de "levt livet". Flickorna ser på moderskapet som ett projekt som kräver en personlig mognad och förmåga att ta ansvar. Moderskapet är en positiv förväntning som väljs vid en lämplig tidpunkt. De betonar vikten av att hitta en man som passar som pappa innan de ska skaffa barn. Många av flickorna tror att moderskapet skulle begränsa dem från att kunna ha en framgångsrik karriär och att barn hade inneburit att de skulle bli tvungna att sätta krav och önskemål om yrke i andra hand (a a).

2.7 De unga mammorna

Åtta av tio tonåringar väljer att göra abort när de fått bekräftat att de är gravida. Antalet tonåringar som blir föräldrar har minskat sen 1980-talet, med undantag för ett par år. Att utvecklingen gått på detta håll kan bero på samhällets negativa syn på tonårsföräldrar. Denna negativa bild av tonårsföräldrar kan bero på att de skiljer sig drastiskt i ålder mot resterande befolkning där medelåldern för att skaffa barn ligger upp mot 30 år. Ekéus (City, Laestadius, 2007) menar att tonårsföräldrarna blir avvikare i denna konstellation och får ibland kämpa för att bli accepterade av både andra föräldrar och barnmorskor. De unga föräldrarna löper större risk att bli ensamstående och att deras barn som grupp löper större risk att råka ut för olyckor (a a). Att dessa unga föräldrars barn löper ca 40 procent högre risk att råka ut för olyckor menar Ekéus kan bero på att dessa föräldrar är mer otåliga. De ska klara av att kombinera sin frigörelse från sina föräldrar som tonåring samtidigt som de ska vara en ansvarstagande förälder. Att få denna ekvation att gå ihop kan vara komplicerat (City, Laestadius, 2007).

I Stiftelsen Kvinnoforums undersökning av unga mammor (2003) framkommer att många av mammorna förlorar kontakten med sina vänner efter att de fått barn. Detta förklarades av många som att de hade olika intressen medan vissa ansåg att de ändå inte var riktiga vänner. Några av mammorna hade fått nya vänner men inte alla (a a). I Hertfelt Wahns undersökning (2007) beskrivs att tonårsmammor som planerat sin graviditet ändrat sin relation till sina vänner efter att de fått barn. Mammorna beskriver även att de snabbt ändrat sina utelivs-, rök- och alkoholvanor då de istället fokuserat på sitt barn. Tonårsmammorna som inte varit beredda på att bli föräldrar hade svårare att anpassa sig till sin föräldraroll och fortsatte ofta med uteliv, rökning och alkoholkonsumtion (Hertfelt Wahn, 2007). Även i Chase, Warwick & Knights undersökning (2008) beskrivs olika reaktioner på den nya rollen som mamma. Flera av informanterna hade inte längre behov av att gå ut och att dricka alkohol, medan vissa upplevde en frustration av att inte ha samma frihet som de hade haft innan de fått barn (a a).

Det finns två övergripande huvudorsaker till varför svenska tonårsflickor skaffar barn. Den första förklaringen är att flickorna ser det som en väg ut ur en svår psykosocial situation. Den andra gruppen ser det som något naturligt då de växt upp i en familj med tidigt barnafödande (a a). Tonårsgraviditeter är vanligast i låginkomstområden, det är även dessa unga föräldrar i de områdena som i större utsträckning väljer att behålla barnet. Ekéus menar att det både kan vara positivt och negativt om vi i Sverige skulle få fler tonårsföräldrar. Hon menar att detta skulle bero på hur dessa barn och föräldrar klarar sig, då de med forskning har visat sig att dessa barn kan få mer problem än andra (City, Laestadius, 2007). Många av de unga föräldrarna är socialt utsatta, de är inte duktiga i skolan och kommer kanske från skilsmäsohem. När de i denna ålder väljer att behålla sitt barn så kanske de är tvungna att hoppa av skolan och på detta viset ökar de sina risker att bli arbetslösa eller socialbidragstagare i framtiden. Ekéus (City, Laestadius, 2007) menar att en del unga hoppas på att deras barn ska ge dem en ny identitet, då de kanske inte har någon yrkesidentitet eller dylikt sedan tidigare.

Det positiva med att vara ung förälder är att de ofta är starka och pigga, de leker bättre med sina barn och de minns sin egen barndom. Ekéus (City, Laestadius, 2007) menar att man borde lyfta fram de välfungerande exemplen och ge mer stöd till de unga föräldrarna i deras föräldraroll. Ekéus (a a) tror att den nedåtgående kurvan av unga föräldrar kommer fortsätta åt det hållet eftersom förstföderskorna

i Sverige blir allt äldre. Detta medför att man som ung förälder blir allt mer avvikande (a a).

3. FENOMENOLOGISK TEORI

Edmund Husserl (1859-1938) ville omformulera all tidigare filosofi och istället basera en ny lära på en grund av absolut sanning (Månson, 2003). För att kunna nå fram till denna sanning måste man kunna beskriva det mänskliga medvetandets sanna natur, utan förutfattade meningar och vetenskaplig teori. Detta kallar Husserl den naturliga inställningen till världen. Verkligheten är skapad av människor och vi måste känna till de universella regler som hjälper oss att konstituera våra erfarenheter för att kunna nå en säker kunskap (a a). Frågor om huruvida människan eller omvärlden faktiskt existerar är inte viktigt, utan man fokuserar istället på den erfarenhetsström som ständigt konstituerar vårt medvetande. Denna erfarenhet ska vara fri från bedömningar om huruvida det vi upplever är sant eller falskt. Detta kallas för den fenomenologiska reduktionen där man kan nå fram till en naturlig inställning till världen genom att genomgå en process där man reflekterar över alldagliga fenomen och gör sig av med antaganden (Månson, 2003).

Inom den fenomenologiska teorin betraktar man den sociala interaktionen mellan människor som en meningsfull kommunikation, där det krävs att båda parter gemensamt tolkar situationen (Cuff & Payne, 1996). Husserl använder begreppet fenomenologi som beteckning för sina försök att förklara och förstå människors upplevelser av verkligheten. Husserl menar att man som forskare var tvungen att komma bakom de vardagliga upplevelserna för att kunna förstå de underliggande väsen. För att kunna förstå och nå fram till de olika fenomenens väsen måste vi lägga våra egna uppfattningar om verkligheten åt sidan (a a). Han menar att när en individ upplever ett fenomen i verkligheten, som ett objekt eller en händelse, är det nödvändigt att utgå ifrån att detta även kan ses, höras, beröras osv. av andra människor (Cuff & Payne, 1996). Husserl menar att det mänskliga medvetandet innefattar en universell kärna som gör att vi kan känna igen och identifiera det vi ser, trots att många intryck vi upplever är situationsbundna (Månson, 2003). Det som en människa upplever är alltså inte något som existerar i dennes medvetande utan är en del i den sociala verkligheten, en verklighet vi har gemensamma upplevelser av (Cuff & Payne, 1996).

Alfred Schutz (1899-1959) fördjupade den analys av meningskriterier vi använder för att tolka och skapa mening i vår omvärld. Förståelsen är inte bara den enskilda individens utan det är individens kompetenta förståelse som medlem i en kulturkrets (Månson, 2003). Schutz menar att den vardagliga verkligheten är en tolkad verklighet. Denna verklighet upplever enskilda individer genom sitt eget medvetande, men det är inte tal om en privat verklighet som är specifik för just denna individ. Den sociala verkligheten upplevs av aktörerna som en gemensam verklighet (Cuff & Payne, 1996).

Alla individer använder sig i vardagslivet av det som Schutz kallar ”common sense-kunskaper”. Denna kunskap är praktisk till sin karaktär och används av alla i vardagliga situationer. Detta är en form av kunskaper som alla socialiserade människor besitter. Denna kunskap besitter människan om den vardagliga verkligheten då hon/han lever i den varje dag. Schutz menar att denna verklighet upplevs av individerna som en given verklighet som är organiserad och ordnad (Cuff & Payne, 1996). Verkligheten måste tolkas och göras meningsfull för varje individ genom dennes specifika upplevelser. Schutz pratar om aktörernas projekt vilket innebär en strategi för individen för att kunna förverkliga sina mål. Aktörernas projekt består av tre faktorer: ”aktörens biografiskt bestämda situation”, specifika drag som hör till varje social situation och aktörens common sense-kunskaper. Det förstnämnda är det som innefattar individens bakgrund och historia. Det andra innefattar vad andra individer gör i en social situation och det tredje syftar till aktörens egna typifieringar av den sociala verkligheten (Cuff & Payne, 1996). Vi använder oss av typifieringar av rutinmässiga upplevelser, människor och händelser för att tolka världen. Dessa typifieringar i vardagen är invävda i vår socio-kulturella livsvärld där de tas för givna och är socialt accepterade (a a). Typifieringarna hjälper oss att identifiera att man pratar om samma typ av fenomen (Cuff & Payne, 1996). Vår verklighet i vardagen består av tankescheman som gör att vi kan identifiera och känna igen vår omvärld (Månson, 2006). För att interaktionen mellan två människor ska kunna bli meningsfull måste man ha en förståelse för olika perspektiv. Schutz utgår ifrån begreppen perspektivens ömsesidighet och perspektivens meningskongruens där det första innebär att människans perspektiv måste vara utbytbara för att två människor ska kunna ha ett meningsfullt samtal. Perspektivets meningskongruens innebär att parterna antar att båda tolkar situationen likadant i ett tvåpartssamtal. Typifieringar är sällan entydiga och kan ofta uppfattas olika. Det är kontexten som skapar dess mening (a a).

En stor del av våra kunskaper om verkligheten är allmänna, sådana som alla kan och bör veta (Cuff & Payne, 1996). Schutz menar att individer kan uppfatta en social verklighet som en faktisk realitet, trots att dessa individer har olika erfarenhet och bakgrund. Att se verkligheten som en faktisk realitet betyder att händelser, objekt och handlingar uppfattas på samma vis av aktörerna som av individen själv (a a). När en person upprepar samma handling om och om igen är detta inte längre en enskild handling utan ingår istället i ett mönster, vilket kan förklaras som en vana. Denna handling behöver därefter inte definieras då den utförs på nytt, varken av den som utför handlingen eller av de människor som ser den (Månson, 2006).

3.1 Etnometodologi

Harold Garfinkel (1917-) benämner människor som samhällsmedlemmar. Garfinkel menar att vardagliga händelser får en betydelse för en individ beroende på hur man uppfattar och producerar dessa händelser (Cuff & Payne, 1996). Dessa händelser och företeelser lär sig en individ att känna igen och identifiera, vilket gör dem självklara i vår sociala verklighet. Detta görs rutinmässigt vilket betyder att en individ inte funderar och reflekterar över det som sker och det förväntas att alla inblandade uppfattar det som händer på samma vis (a a). Garfinkel påpekar dock att detta inte är problemfritt och att det visst kan uppstå missuppfattningar i den vardagliga sociala verkligheten. Genom den betydelseproduktion som en

individ gör efter en händelse eller företeelse kan vi snabbt få andra att inse att vi inte förstår vad de pratar om eller varför de reagerar som de gör (Cuff & Payne, 1996). Garfinkel betonar naturens specifika betydelse i sociala situationer och händelser. Med detta menar han att saker och ting har olika betydelse beroende på dess kontextuella natur. Han menar att samhällsmedlemmarna inte kan skilja mellan specifika drag som kan finnas i en social situation och sina egna beskrivningar av vad det är för situation (a a). Om en individ inte uppfattar verkligheten eller situationen som de andra i omgivningen ifrågasätter majoriteten inte sin egen uppfattning av den sociala verkligheten. Istället anser de att det är något "konstigt" med denna individ och funderar på varför han/hon inte kan se det som är så uppenbart för de andra (Cuff & Payne, 1996).

4. METOD

Vår studie utgår från en fenomenologisk teori som innebär att vi tolkar det vi studerar med våra egna ögon. Detta har gjort att vi valt att använda oss av forskning via internet. Insamling av materialet har gjorts via dold observation då vi inte ville påverka våra informanter. Det insamlade materialet har sedan tolkats genom dokumentanalys.

Alla texter har gemensamt producerats under arbetets gång vilket gör det omöjligt för oss att urskilja vem som har gjort vad. Vi anser att vi båda bidragit till att göra arbetet så bra som möjligt. De bloggar och kommentarer som studerats har lästs av båda och vi har gemensamt analyserat dessa.

4.1 Val av studieobjekt

Vi avgränsade vår informantgrupp till tjejer som har fått barn mellan åldrarna 13 till 18 år och som fortfarande var i denna åldersgrupp år 2009.

Valet av bloggar gjorde vi genom sökningar på sidorna Google (www.google.se) och Familjeliv (www.familjeliv.se) genom att skriva in sökorden "ung och mamma" samt "tonårsmamma". Viktigt för oss var även att de utvalda bloggarna kontinuerligt blivit uppdaterade under detta år och att mammorna ska ha fått barn tidigare än år 2009. Genom att utgå från dessa avgränsningar fann vi tre stycken offentliga bloggar som vi valt att studera. Av en slump visade det sig att de tre bloggarna tillhörde mammor som hade fått döttrar. Vi valde att följa dessa utvalda bloggar under hela år 2009 då vi ville ha en period över ett helt år. På grund av tidsbegränsning och begränsning av utrymme valde vi att använda just tre bloggar då ett helt år innebar mycket material. Mammorna i dessa bloggar var i de övre tonåren och bodde på utspridda platser i Sverige. Vi har valt ut och gjort ett medvetet val av studieobjekt, då vi valt dem som kan ge oss en bred information och inblick om fenomenet unga mödrar (Rosengren & Arvidson, 2005). Förutom att läsa bloggarna har vi även valt att läsa kommentarer från läsarna under månaderna januari, juni och december. Dessa månader har vi valt då de är spridda

över hela året. Då vi valt att följa våra studieobjekt via Internet anonymt kommer bortfall endast förekomma om någon av tjejerna vars blogg vi valt ut, väljer att avsluta och ta bort sin blogg. Bortfallen, trots att det endast är en blogg, kan ha en inverkan på resultatet till exempel om denna mammas åsikter skiljer sig från övriga studieobjekt (a a). Detta har dock inte förekommit då de kontinuerligt uppdaterade bloggarna under hela år 2009.

4.2 Tillvägagångssätt

När allt material var insamlat och det var dags att börja forma ett resultat jämförde vi informationen vi fått fram genom att leta efter de teman vi valt. I texten sökte vi efter gemensamma faktorer (teman) för att skapa en ordning och struktur i resultatet (Granskär & Höglund-Nielsen, 2008). När de olika temana var funna så började vi sortera upp våra olika textstycken för att placera dem under rätt rubrik för att få ett sammanhängande och beskrivande resultat (a a).

4.3 Observation

Människor iakttar och observerar dagligen vad som sker i deras omvärld. Observation är ett bra sätt att skaffa sig information om sin omvärld på ett ibland slumpmässigt vis utefter våra egna erfarenheter, behov och förväntningar (Patel & Tebelius, 1987). Om man som forskare väljer att använda sig av observation till en studie så kan denna inte vara slumpmässig utan det finns vissa krav som observationen måste uppnå för att användas som en vetenskaplig teknik. Dessa krav är att: (1) observationen ska vara systematiskt upplagd; (2) informationen som samlas in måste dokumenteras på ett systematiskt vis; (3) forskaren måste ha tagit i beaktning kring problematiken angående tillämplighet, noggrannhet, pålitlighet och överensstämmelse (a a). Observationer kan utföras på olika vis, vi har valt att förutbestämma olika teman att leta efter i informanternas bloggar. Detta observationsschema som vi utarbetat använder vi för att kontrollera att vi letar efter samma information i alla bloggar. Oavsett vilken typ av observation man väljer att använda sig av så behöver man som forskare ta ställning till tre olika frågor.

- Vad ska observeras?
- Hur ska observationerna registreras?
- Hur ska observatören förhålla sig?

Det som ska observeras i vår studie är unga mammors bloggar under hela år 2009 samt kommentarer från läsare under utvalda månader. Vi har valt att anteckna kortfattat när vi stöter på text som innefattas i våra teman. Vi har valt att fokusera på informanternas värderingar och upplevelser.

Det vi valde att titta på i bloggarna var eventuell problematik med kombinationen mammarollen och tonårslivet. Vi studerade även om mamman kontinuerligt utförde aktiviteter med vänner och om det fanns någon återkommande aktivitet som var viktig. Vi tittade även på vad mamman valt att fokusera på i bloggen och vad som är viktigt för henne att förmedla i sin blogg. Sist tittade vi på

kommentarerna som bloggaren fått av sina läsare under utvalda månader år 2009 och letade efter mönster bland dessa.

Vi har valt att inte ha ett preciserat observationsschema som går att pricka av när händelser skett, utan vi har valt att använda oss av övergripande teman. Detta gör att vår observationsstudie innefattas i en ostrukturerad observation (Patel & Tebelius, 1987). Vi har valt att förhålla oss som icke deltagande och okända observatörer. Det innebär att vi befinner oss utanför de aktuella händelserna och upplevelserna (a a). Då man observerar på Internet har man möjlighet att välja att vara helt dold. Man kan vara deltagare som interagerar med andra i miljön eller man kan vara passiv och obemärkt (Sveningsson, 2003). Vi har gjort en dold (maskerad) observation där vi inte talat om att vi observerar. Då interaktionen mellan forskare och informant är obefintlig och den deltagande inte vet om att hon/han är observerad gör man en fullständig observation (Rosengren & Arvidson, 2005).

4.4 Metodens för- och nackdelar

En fördel med att göra en dold observation är att informanterna inte är medvetna om att de blir observerade, och därför inte påverkas av forskningen. Däremot kan en bloggare ändå vara begränsad i vad hon/han kan skriva då bloggen är offentlig och vem som helst kan läsa och tolka det som skrivs. Att man i Internetforskning endast ser text och bilder (och i vissa fall filmer) kan vara en nackdel. Man kan gå miste om uttryck i kropp och röstläge som man får del av i vanliga intervjuer. I vanliga intervjuer kan man också inrikta samtalen på vissa samtalsämnen som är viktiga och intressanta för forskarens syfte. I dold observation på Internet får man massvis med information som inte är relevant för syftet och man måste istället sälla bort icke relevant fakta. Vi anser det vara en fördel att vi gjort ett aktivt val av bloggare då vi på detta vis är mer säkra på att få mycket information om vårt forskningsområde. I en fenomenologisk studie blundar man inte för att våra intressen ska avspeglas i arbetets utformning, därför är ett aktivt val en stor fördel.

En nackdel med Internetforskning är att man aldrig kan vara säker på att den som skriver bloggen är den som den uppger sig för att vara. Vi utgår ifrån att våra utvalda bloggare är tillförlitliga då de i väldigt stor utsträckning uppdateras flera gånger per dag. Vi tror inte att någon person skulle lägga ner så mycket tid på att utge sig för att vara någon annan i en sådan här situation.

4.5 Forskarens roll

Forskning sker i ett sammanhang mellan forskaren, forskningsobjektet och sammanhanget där samspelet äger rum. När man använder Internet som forskningsobjekt sker detta samspel mellan forskaren, texten och forskarens akademiska miljö, alltså i vårt fall socialt arbete (Sveningsson m fl, 2003).

4.6 Tillförlitlighet och trovärdighet

Vår beskrivning av fenomenet unga mammor har påverkats av våra egna tidigare erfarenheter, vår världsbild och våra forskningsintressen (Sveningsson m fl, 2003)

då vårt val av teori kräver detta. Vår förförståelse av ämnet var ganska begränsad då vi endast kommit i kontakt med detta fenomen genom media. Detta medförde att vi inte ansåg det vara problematiskt att undersöka och tolka mammornas egna upplevelser av sin situation. Valet av fenomenologisk teori och metoden internetforskning har också underlättat då det är mammornas upplevelser som är i fokus.

Om en forskare utgår från endast ett perspektiv när han studerar ett dokument så kan detta medföra en ofullständig bild av fenomenet som studeras. Belyses händelsen ur fler perspektiv och synvinklar så blir bilden mer fullständig (Patel & Tebelius, 1987). Även om detta har skett så kan tillförlitligheten i forskarens tolkning brista. Det som kan göra att våra tolkningar kan bli missvisande är vårt kulturella avstånd till informanternas situation (a a). Då ingen av oss har barn kan detta också ha påverkat vår tolkning av informationen.

Då vi har valt att observera 2009 års inlägg finns det inte någon risk att vi som forskare har kunnat påverka det fortlöpande bloggandet. Att man observerar människor på Internet utan att informera människorna som studeras gör att risken minskas att forskarens närvaro påverkar miljön (Sveningsson m fl, 2003). Då informanterna inte är medvetna om att vi studerar deras bloggar och kommentarerna i bloggarna kan man dra slutsatsen att informationen är tillförlitlig.

Då vi genom vårt metodavsnitt redovisat och motiverat till valen vi gjort i vår studie finns det möjlighet för andra att utföra samma studie. Vårt resultat av vår studie är ett förslag på en tolkning av fenomenet unga mödrar och kan därför inte ses som en sanning. Det är viktigt att vi som forskare förstår att det som mammorna skriver om i sina bloggar är deras upplevelser av en situation eller händelse, och det behöver nödvändigtvis inte vara någon sanning. Då vår studie bygger på vår egen tolkning av mammornas upplevelser så kommer troligen andra forskare som gör om studien komma fram till ett annat resultat och tolkning. Vår tolkning avspeglas såklart av våra egna erfarenheter vilket måste tas hänsyn till. Vi har använt oss av citat för att ge läsaren möjlighet att själv tolka det redovisade materialet. Slutligen är det en nackdel att vårt val av studie endast kommer att spegla bloggande unga mammor. Dessa mammor kan ha olika anledningar till att de börjat blogga vilket vi inte kan veta. Förslagsvis kan det bero på att de är framåt eller osäkra eller så kan det vara någon annan okänd anledning. Vi kan således inte veta hur unga mammor som inte bloggar ser på världen.

4.7 Dokumentanalys

Dokumentanalys är när vi som forskare närmar oss och studerar ett fenomen via ett medium istället för genom individerna direkt (Carlsson, 1996). I vårt fall har vi valt att studera fenomenet unga mammor genom att läsa deras bloggar, istället för att prata med dem direkt eller föra en konversation med dem via nätet. Genom att vi analyserar det som de unga mammorna skriver om i sina bloggar kan vi komma in i deras värld utan att faktiskt prata med dem. Dessa bloggar som vi valt att följa under en viss tid är källan till den information som vi vill undersöka. Bloggarna vi använde benämns som berättande källor. Detta för att de är en beskrivning av vad en individ upplevt och iakttagit. Då det som de bloggande mammorna skriver om sker i vår tid så benämns de som nutidskällor. I denna typ av forskning kan det uppstå problematik i hur man ska tolka innehållet. Det krävs av oss som forskare

att vi försöker sätta oss in i informantens situation för att kunna tolka innehållet på ett så korrekt sett som möjligt (Carlsson, 1996). Händelserna som de unga mammorna beskriver är händelser som redan inträffat (May, 2009). När vi läser dessa dokument så använder vi vår egna kulturella förståelse för att komma åt betydelsen i dokumentet. I detta fall kan vi som forskare dra nytta av att vi ingår i samma sociala värld som vi studerar (a a). Ett dokument kan inte läsas på ett opartiskt sett utan måste närmast på ett engagerat vis för att kunna tolkas (May, 2009).

Dokument kan användas för att besvara frågeställningar kring just individers upplevelser av en viss händelse eller situation (Patel & Tebelius, 1987). I tolkning av dessa dokument är det viktigt att det finns ett samspel mellan informantens upplevda händelser och kultur samt forskarens tankar och värderingar (a a). Vi liknar informanternas bloggar med en typ av dagbok som skrivs på individens eget initiativ. Dessa inlägg bygger på individens egen definition av dennes situation där personen i fråga återger upplevelser och erfarenheter av olika händelser som personen själv anser vara viktiga. Det är informanten själv som väljer vilka delar av dennes liv som hon/han anser vara väsentliga att skriva och berätta om (Patel & Tebelius, 1987).

4.8 Etiska överväganden

Vi har valt att inte informera studieobjekten om att vi använder oss av deras bloggar i vår forskning. Detta för att vi anser att icke lösenordsskyddade bloggar ses som offentliga. Vi har även valt att inte publicera bloggadresserna på grund av informanternas integritet och då vi inte anser detta vara av vikt för vår studie. Citat som vi har använt i resultatdelen har avidentifierats och redigerats.

4.9 De fyra huvudkraven

År 1990 antog Vetenskapsrådet en samling regler och riktlinjer för forskningsetik i humaniora och samhällsvetenskap (Sveningsson, 2003). Människor har genom detta ett skydd mot viss insyn i deras livsförhållanden och de får inte utsättas för psykisk och fysisk skada eller kränkning (Vetenskapsrådet, 2002). I det grundläggande individskyddskravet finns fyra stycken huvudkrav på forskningen, informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (a a). *Informationskravet* innebär att forskaren skall informera människorna i undersökningen om studiens syfte och att medverkande är frivilligt (Vetenskapsrådet, 2002). Då vi använt oss av dold observation har vi valt att inte informera bloggarna om deras medverkan i studien. Vår uppfattning om att blogginläggen är offentliga handlingar har också gjort att vi satt forskningsintresset över informationskravet. *Samtyckeskravet* innebär att forskaren skall inhämta samtycke från medverkande personer i studien och dessa personer har rätt att bestämma över sin egen medverkan (Vetenskapsrådet, 2002). Då vi gjort en dold observation blir detta kravet också svårt att uppnå. Vi anser att man alltid måste vara medveten om att information man lägger ut på Internet kan komma att läsas och användas av andra människor. I *konfidentialitetskravet* skall uppgifter om informanterna vara konfidentiella och personuppgifterna skall förvaras så ingen utomstående kan ta del av dessa (Vetenskapsrådet, 2002). Då vi har valt att inte uppge bloggarnas adresser eller informanternas namn anser vi att

detta krav är uppfyllt. Ingen utomstående har fått ta del av bloggadresserna och endast vi vet vilka tre bloggar som studerats. I *nyttjandekravet* får uppgifter om enskilda personer endast användas för forskningsändamål (Vetenskapsrådet, 2002). Vår studie uppfyller detta krav då vi endast använt informationen vi fått fram till vår uppsats. Forskning och insamling av material på Internet är inte samma sak som att forska utanför nätet. Därför kan dessa krav inte alltid uppfyllas då forskningsplatsen är Internet (Sveningsson, 2003).

5. RESULTAT OCH ANALYS

Jag är INTE världsbäst, jag är absolut inte den bästa mamman som finns MEN jag är den bästa mamman MINA barn kunde ha fått!

Att bloggen handlar om livet som mamma och döttrarnas utveckling är något som samtliga mammor framhåller. De har valt att så lite som möjligt skriva om pappan till barnet för att helt och hållet fokusera på sin mammaroll. Bloggen ses som en dagbok och en förhoppning är att barnet i framtiden ska ha en möjlighet att läsa om de upplevelser som både mamman och barnet har haft. De tre bloggande mammorna har som mål att förmedla en bättre bild av unga mammor till sina läsare.

Läsarna är relativt aktiva i samtliga bloggar. Både mamman och läsarna ger varandra tips och råd om barnrelaterade saker i hopp om att inspirera och underlätta rollen som förälder.

Fokus i bloggarna varierar beroende på mammans roll, händelser i livet och årstid. Något som däremot alltid återkommer är mammans upplevelser av sin roll som mamma och ung tjej, mammans känslor kring barnets uppväxt, aktiviteter med och utan barnen och svårigheter i vardagen.

5.1 Upplevelser

Vi är några år yngre än medelåldern för att skaffa sitt första barn i Sverige. Vi gjorde inte allt i "rätt ordning" och vi skaffade inte barn vid "rätt ålder". Vi bröt normen, men vi kunde inte ha gjort ett bättre val.

En av de bloggande mammorna beskriver att hon inte tycker att man ska behöva ändra vem man är bara för att man blivit mamma, men att man måste tänka på hur man får sig själv att framstå. En annan mamma har liknande åsikt då hennes vänner inte reagerat negativt på att hon har barn samt inte tänker på henne som bara en mamma utan även som en tonåring. Alla mammorna bestämde sig för att behålla barnet när de som 15-åringar fick reda på att de var gravida. Detta val beskriver de att de gjorde för att det kändes rätt och att de både var ivriga och glada över nyheten. En av mammorna berättar även att hon bara fick positiv respons från familj och vänner när hon berättade för dem att hon var gravid.

En mamma berättar om hur det gick till när hon fick veta att hon var gravid första gången. Hon gick till ungdomsmottagningen för att göra ett graviditetstest, med en barnmorska närvarande. Hon beskriver att hon fick tjata sig till att få ta ett test då barnmorskan inte trodde att hon var gravid. Medan de väntade på att de tre minuterna skulle gå upprepade barnmorskan hela tiden att hon absolut inte trodde att hon var gravid. Efter cirka en och en halv till två minuter hade det endast kommit upp ett streck och barnmorskan var nöjd. Då den bloggande mamman visste att de krävdes en längre väntan för att få fram ett säkert resultat så väntade de en stund till. Det visade sig att hon trots allt var gravid och sa att hon ville behålla barnet. Barnmorskan lyssnade inte på det örat och beställde en tid för abort på kvinnokliniken. Då bloggaren aldrig varit gravid tidigare så visste hon inte hur saker och ting gick till och gick snällt på den bokade tiden på kvinnokliniken där de trodde att hon kom för att göra en abort. Hon berättade för dem att hon ville behålla barnet och de uppmuntrade till detta. När hon ändå kommit dit så gjorde de ett snabbt ultraljud så hon fick se sin lilla bebis. Detta förändrade hela hennes tillvaro.

En av mammorna skriver:

Provocerande va?? Att jag är glad och lycklig och nöjd med mitt liv?? Att jag inte klagat så ofta och att jag faktiskt klarar av mitt liv som mamma, trots min ringa ålder?!

Den ena bloggande mamman beskriver upplevelsen av att bli trebarnsmor, vid så låg ålder som 17 år, som stort. Hon tyckte att det var en väldigt häftig tid för både henne och hennes familj. Detta var drivkraften till att börja blogga från allra första början. Hon ville visa att de kunde, att det går och att styrkan inte sitter i åldern. En anledning till varför alla tre mammor börjat blogga är för att kunna se tillbaka och minnas hur det faktiskt var att vara gravid och vad de gått igenom. Detta för att senare kunna ge detta till sina barn så att de också kan minnas deras första år i livet.

En mamma skriver att:

Ja, jag vet att jag fortfarande är en tonåring, men det är svårt att se sig själv som en när man har 3 egna barn!

Den ena mamman beskriver att det bästa med att vara just mamma är att man alltid har någonting att se fram emot, att det aldrig blir tråkigt och enformigt. Hon skriver även hur tacksam hon är för sin dotter, att hon finns i hennes liv. En av mammorna beskriver att hon anser sig själv vara en förebild för sig själv och för hela bilden av en ung mamma. Hon menar att hon i sin blogg visar att det faktiskt går att älska sitt barn gränslöst, vårda barnet med den allra största omsorg och alltid, alltid sätta barnet i första hand fast man är 17 år. Två av mammorna skriver:

För mig är det så naturligt att jag är 17 år och har min dotter. Det är en självklarhet att jag var 15 när jag fick reda på att jag gravid. Det känns inte konstigt att det är så, det känns bara rätt.

Jag visste så väl att jag hade gjort rätt som valde att bli mamma, trots att jag bara var 15 år när jag tog beslutet. Ingenting kunde ha blivit mer rätt.

En mamma skriver att hon inte går runt och tänker att hon är en ung mamma och att hon inte heller känner sig som en ung mamma, då hon menar att hon inte har

någonting att jämföra med. Hon skriver att hon är mamma och att hon älskar att vara det. En av mammorna skriver angående mammarollen:

Jag tror inte att det är någon större skillnad att var 18 år eller 32 år, när det handlar om hur det är att vara just mamma. Att vara mamma handlar om att älska gränslöst, ge av sig själv och sin tid, göra det allra bästa för sitt barn i alla tänkbara situationer samt att uppfostra och ge barnet en trygg, stabil grund att luta sig tillbaka på. Det skiljer på hur man väljer att göra detta och vilka grundförutsättningar man har att utgå ifrån, men det behöver inte vara beroende av ålder utan handlar oftast om vilken person man är, vad man har för historia, var man bor osv.

Alla tre mammorna skriver om den upplevda pressen som finns då de blivit ensamstående mammor, till exempel att få ihop dagislämning med skolarbete och sjukdom. En av mammorna framställer sig även som väldigt överbeskyddande när det kommer till hennes barn. Mammorna hjälper gärna andra mammor genom att dela med sig av sina upplevelser, erfarenheter och de val som de gjort med sina barn. När det handlar om framtidsplaner skriver en av mammorna att hennes främsta mål och prioritering är att vara en bra mamma till sin dotter. En av de bloggande mammorna berättar att hon har sitt barn endast på helgerna då hon går i skolan på veckodagarna. Hon tror att det är det bästa för alla inblandade trots att det är väldigt jobbigt för henne.

En av mammorna skriver:

Jag vägrade låsa in mig och sluta leva för att skydda mig från människors åsikter. Kanske hade det varit enklare att göra vad människor förväntade sig men jag kände inte att jag hade något att skämmas för. Jag valde att inte göra saker i "helt rätt ordning" enligt samhällets oskrivna regler och normer, men jag gjorde det och har gjort det bra. Det är det som räknas, tycker jag.

I en undersökning (Brembeck, 1998) framkommer det att en ung mammas vänner ändrade sin syn på henne efter att hon blivit mamma. De ansåg att hon skulle vara hemma med barnet och aldrig gå ut. Många tjejer lät även bli att berätta för folk att de var mammor för att de ville bli sedda som unga tjejer av sin omgivning (a a). Mammorna i denna studie är väldigt öppna med att de är mammor och en av mammorna vill hellre bli sedd som mamma än som ung tjej. Mammorna drar typifieringen av hur en mamma ska vara till sin spets då de hela tiden överkompenserar sin roll som mamma. Detta kan bero på att de känner högre krav från samhället än vad andra mammor gör. Två av mammorna beskriver att deras vänner varit väldigt positiva till att de blivit mammor och en av dem säger att vännerna fortfarande ser henne som den tonåring som hon är. Att denna mamma har kvar sina gamla vänner från innan hon fick barn anser vi ha betydelse för deras syn på henne.

En annan tänkbar vinkling av det hela är att de unga mammorna utgår från att common sense är negativ till unga mammor. De har tolkat omvärlden och byggt upp sina typifikationer utifrån hur de antar att omvärlden betraktar dem. De måste då övertyga omvärlden utifrån sin egen uppfattning om common sense. Det kan tyckas att mammorna framhäver sin mammaroll genom att överspela den, detta för att bevisa för samhället att de faktiskt är bra mammor.

5.2 Känslor

Min dotter föddes & i samma minut tog jag ett kliv ifrån mig själv för att ge allt utav mig själv till henne. Kärleken överväldigade mig på ett väldigt överrumplande sätt. På bara några minuter var allt som jag sett som stort och häpnadsväckande i livet tidigare, litet.

Samtliga mammor beskriver att de lever för sina barn och att barnen betyder allt för dem. De skriver mycket om sina funderingar kring livet och vad de har för mål i framtiden. En av mammorna beskriver att hon inte längre har så mycket tid över för att tänka på livet i stort och vem hon är. Hon lägger istället fokus kring sitt barns utveckling, hur hon kommer att se ut när hon blir äldre och hur hennes personlighet kommer att utvecklas.

De unga mammorna beskriver att samhället ständigt jämför dem med äldre mammor och att de måste försvara sig gentemot detta. En av mammorna skriver:

Jag kände mig inte underlägsen eller annorlunda. Visst, jag har inte två bilar, inget fint hus, jag är inte gift, jag har inte undansparade pengar på banken, jag har inte jobbat i 15 år; men jag är mamma. Och där kommer likheterna som suddar ut olikheterna.

Att vara ung och mamma är naturligt för alla tjejerna. Ingen av dem beskriver någon ånger över sitt beslut, de beskriver istället en stolthet över vad de hittills åstadkommit i livet och med sina barn. En mamma skriver om sina känslor av att vara ung mamma:

Jag kommer plötsligt på att jag är 18 år och snart mamma till en tvåring. Det känns så himla häftigt. Jag är så stolt och glad över att det är så. Jag känner mig sällan som 18, för jag har redan hunnit med så mycket i mitt liv.

En av mammorna beskriver en frustration över hur vissa unga mammor betar sig, efter att ha sett en mamma på ”Unga mödrar” på TV som lät mormodern ta hand om hennes barn. Hon skriver att det är mycket som ska göras när man har barn och att det borde vara en självklarhet att man tar hand om sitt eget barn själv, bortsett från vissa tillfällen om man skulle behöva avlastning. Det är inte rätt att låta sin egen mamma göra skitgörat och bara ta de mysiga stunderna själv. Hon skriver också att hon tycker att det är ett tecken på att man borde ha väntat med att skaffa barn om man inte klarar sig utan sin mamma. Hon tycker även att det är fel av mormodern att hon går med på att göra allting så länge som hon gjort och att hon istället borde lära dottern att ta ansvar.

För en av mammorna blev barnen en räddning. Innan hon fick barn var hon en tjej som inte visste så mycket om livet, som aldrig var nöjd och vars enda nöje var att festa. Hon beskriver att hon inte vet var hon hade varit om hon inte blev mamma, men att hon tror att hon då hade varit ute och supit, bråkat och sovit mycket borta. Hon tror att hon hade haft en mycket sorglig ungdom att se tillbaks på och att hennes liv hade varit hemskt. Nu ser hon istället tillbaks på sitt liv med glädje över att hon inte hann bli förstörd innan hon fick barn.

Under år 2009 går samtliga mammor i skolan under någon period. Detta ger upphov till mycket känslor hos mammorna. Mamman som tidigare haft en trasslig tonårstid beskriver sin rädsla inför skolstarten:

Jag har blandade känslor inför min skolgång. Något som också oroar mig är att jag ska bli som jag var innan jag fick barn. Det jag menar är att jag är rädd att jag ska missköta skolan. Jag är så sjukt rädd för det, ni anar inte! Innan jag fick barn struntade jag i allting som hade med skolan att göra. Jag bråkade med lärarna och skippade viktiga lektioner. I stället satt jag ute och rökte och pratade med kompisar.

Mamman skriver även att hon förändrats enormt mycket sedan dess och att chansen är minimal att hon inte skulle klara av skolan. Hon känner sig dessutom extra motiverad då hon gör detta för sina barns skull.

Att börja skolan innebär också att börja lämna bort barnen på dagis. Även detta väcker mycket blandade känslor hos mammorna. Alla mammorna beskriver en rädsla för att inte hinna umgås med barnen då de börjar skolan. De är även rädda för att de inte alltid ska kunna finnas där för sina döttrar och att de ska missa deras framsteg. En mamma skriver att det känns överkligt att hennes dotter klarar av att vara på dagis ensam och att hon nu blivit en mamma som bara hämtar och lämnar på dagis. En annan mamma beskriver att hon tycker att det är skönt att komma till skolan och få en annan roll än endast mammarollen.

En av mammorna var separerad från pappan innan år 2009 och de två andra separerade under året. Detta ledde till ekonomiska problem för samtliga mammor. En av dem beskriver hur misslyckad hon känner sig. Hon ville så gärna motbevisa alla fördomar som finns mot unga mammor men då hennes ekonomi inte gick ihop fick hon flytta hem till sin mamma, tills hon hittade en ny lägenhet. Då hennes mamma inte hade råd att betala för dem sökte hon socialbidrag vilket hon upplevde som väldigt förnedrande och jobbigt. Även en annan mamma skriver att hon är besviken på sig själv för att hon inte klarade av att hålla ihop mamma pappa barnidyllen. Hon skriver:

De senaste månaderna har varit en enda stor berg-och-dalbana, känslomässigt. Jag har inte orkat vara pedagogisk, har inte orkat prata lugnt om saker för att barnen ska förstå, jag har inte orkat någonting egentligen. Jag har mått dåligt! Jag har även vuxit i mig själv nu, därför att jag vet att jag aldrig skulle våga erkänna att jag varit en deppig mamma förrän nu. Jag skulle förneka det för att inte verka sämre än alla andra (äldre) mammor.

Då barnen är hos pappan skriver samtliga mammor att det är jobbigt att vara ifrån barnen. En av dem har svårt för att blogga då hon inte är med dottern för att hon anser att bloggen ska handla om mor och dotter tillsammans. Samma mamma är rädd för att förlora sin dotter till pappan. En av mammorna beskriver separationen som ett svek mot dottern. Hon skriver att hon har olidliga skuldkänslor för att hon inte kan finnas där för sin dotter varje dag, då hon numera bor både hos mamma och hos pappa. Hon hade en dröm om att ge sin dotter en kärnfamilj men misslyckades.

Ekéus (City, Laestadius, 2007) menar att unga mammor löper större risk för att bli ensamstående än andra mammor. Husserl säger att för att kunna dela upplevelsen av ett fenomen så måste detta kunna ses, höras eller beröras av andra än en själv (Cuff & Payne, 1996). Att bli mamma innebär en rad av förändringar och nya upplevelser som kan vara överväldigande för mamman. Vi tror att om pappan inte kan dela dessa upplevelser kan detta göra att inte förstår varandra och därefter

glider ifrån varandra. Under tiden vi följt mammorna i vår studie blev alla ensamstående men vi kan inte genom detta dra någon slutsats om att åldern spelat in i besluten.

En tonårsmamma som inte varit beredd på att bli mamma har svårare att anpassa sig till föräldrarollen (Heltfelt Wahn, 2007). Är man beredd på ansvaret som ska komma, ändrar man ofta sina gamla tonårsvanor snabbare (a a). En av mammorna hade förut ett väldigt destruktivt tonårsliv och ser sina barn som en räddning ur detta. Hon var beredd på vad det skulle innebära att bli mamma och ändrade sitt liv drastiskt när det inträffade. Numera lever hon ett familjeliv utan sina gamla vänner och känner inte längre något behov av att gå ut. Ekéus menar att många unga som inte har någon yrkesidentitet sedan tidigare hoppas på att barnet ska kunna ge dem en egen identitet (City, Laestadius, 2007). I denna mammas fall ville hon istället komma ur den identitet hon tidigare hade för att få en ny roll som hon kan trivas med. Hennes nya roll fick henne att omvärdera sina common sense-faktorer och prioritera annorlunda.

5.3 Svårigheter

Samtliga mammor lägger ner mycket tid på att blogga och för en av dem blev det till slut för mycket. Hon kände att bloggen bidrog till mycket stress och press i hennes liv och att hon inte räckte till med vad hon åtagit sig. Hon valde därför att börja blogga lite mindre då hennes fästman och hemmet blivit åsidosatta. Trots att bloggen tagit mycket tid har barnen däremot alltid varit första prioritet.

I bloggarna beskrivs stressen som mammorna upplever i vardagen och rädslan över att inte räcka till. En mamma skriver att hon känner sig som en värdelös mamma under en viss period då dottern är envis och gnällig och inget verkar göra henne nöjd. Skolan är en bidragande faktor till stressen för mammorna. De känner press från skolan och tycker att det är påfrestande att de hela tiden har så mycket att göra. En mamma tycker att det är mer jobb med att vara en studerande ensamstående mamma än vad hon tidigare trott. Hon har höga krav på sig själv både i skolan och mammarollen och tror att det är samhällets påverkan som gjort att hon har dessa krav. Hon säger att samhället har fördomar om att unga mammor inte klarar av att både vara mamma och gå i skolan och hon vill bevisa att de har fel. Mamman som går i skolan och bara har sin dotter på helgerna beskriver hur hon blir jämförd med andra unga mammor som går i skolan och har sitt barn på heltid:

Jag gillar inte att andra ser ner på mig och tycker jag är en dålig mamma för det, jag gör bara det bästa för mitt barn och vet att hon inte mår dåligt utav det. Det är tråkigt att andra inte förstår det bara.

Separationen från barnens pappa är också en svårighet i mammornas liv. En av mammorna har blandade känslor efter separationen. Hon känner sig ensam och tycker att det känns konstigt att hennes dotter sover över hos sin pappa. Trots svårigheterna är dottern fortfarande deras främsta fokus. En annan mamma längtar ständigt efter sin dotter och tycker att det är jobbigt att de inte bor närmre varandra. Hon har nu en ny pojkvän och beskriver att många har svårt att acceptera att hon har ett förhållande med någon annan än barnets pappa. En av mammorna skriver om separationer:

Jag tror inte att det är så stor skillnad mellan separationer/skilsmässor mellan yngre och äldre föräldrar, men jag tror att samhället fokuserar på dem som är yngre, för att de från början har haft sämre förutsättningar och människor har inte haft höga förväntningar. Ingen tror på de yngre föräldrarna från början och det tycker jag är väldigt synd.

Dagliga missöden beskrivs också i bloggarna och mammorna berättar hur de har löst problem som har uppstått. Mammorna skriver så mycket information som möjligt för att hålla ryggen fri och för att undvika att få påhopp från läsare om de beslut hon tagit. De måste hela tiden försvara sin mammaroll inför läsarna då många har fördomar om unga mammor. Detta medför att samtliga mammor känner att de måste visa att de är bättre än alla andra och att de klarar av saker. En mamma svarar på frågan om hon känner att hon måste göra allt bättre bara för att hon är ung:

Man har andra förväntningar på sig och granskas mer än äldre föräldrar. Ibland känns det som att det finns små, utsatta spioner som håller koll så att man sköter sig och det kan vara jobbigt och påfrestande. Jag försöker att inte bry mig, utan istället påminna mig själv om sanningen och att jag duger som jag är, så länge jag gör mitt bästa!

En annan mamma skriver om det jobbiga med att vara ung mamma:

Det är nog alla fördomar, men jag skäms inte över att jag är en ung mamma, jag är stolt över att vara mamma till världens underbaraste tjej. Ibland känner jag att jag måste visa att jag är bättre än andra och att jag klarar av saker och ting.

En av mammorna får hård kritik från anonyma läsare angående hur hon är som mamma, och de sprider även rykten om henne i hemorten. Hon måste hela tiden skriva och påpeka för sina läsare att hon saknar sin dotter. Hon måste även ständigt förklara sitt val att inte ha dottern på heltid. Hon känner även att det bara är hon som får skit från omgivningen, och aldrig pappan till barnet. Hon får kritik för att hon valt att försöka leva ett vanligt tonårsliv samtidigt som hon är mamma. En annan mamma skriver också att hon blir omsnackad och utstött och att ryktena är en nackdel med att få barn så tidigt.

Alla de unga mammorna utsätts ständigt för fördomar från omgivningen och läsare. Många har bestämda åsikter om vad mammorna borde ge sitt barn för mat och vad de ska ha för färg på kläderna. En mamma skriver om kommentarer hon får från läsare:

Jag blir så konfunderad när jag läser kommentarer från folk som försöker verka trevliga men ändå slänger skit på något märkligt diskret vis. Ni tror att det är okej att säga vad som helst bara för att jag är ung. Jag är så TRÖTT på att bli behandlad som ett litet barn och att aldrig få vara bara mamma.

En mamma tror att det är större press på yngre mammor då de ständigt granskas av samhället. Om en ung mamma skulle råka göra något fel ifrågasätts hennes kapacitet att vara en bra mamma. En annan mamma skriver att det flera gånger har hänt att folk försöker hitta fel på henne som mamma på grund av att hon är ung, men att hon försöker att inte ta åt sig. Fördomarna leder ofta till att mammorna känner sig utstötta i samhället. Att unga mammor ofta blir jämförda med äldre mammor är något som samtliga skriver mycket om. En av dem känner

sig ofta utstött på öppna förskolor där de flesta mammorna är äldre än henne. Hon känner att de äldre mammorna ser ner på henne och att de ser henne som en ung tjej med barn, medan hon ser dem alla som mammor. Hon upplever att hon blir utstött varje gång hon vill släppa in (eller bli insläppt av) en äldre mamma. Hon har även stött på elaka kommentarer från professionella:

Min mamma berättade en gång för mig om en socionom som, när jag var gravid, sa till mamma "Vi får väl se hur lång tid det tar innan vi får hämta barnet..." - de har inte kommit ännu..

Samma mamma har även upplevt en svårighet med att ha barn när man själv fortfarande är barn:

Jag blir ofta klappad på huvudet och behandlad som ett barn i mina barns sällskap och det känns förnedrande.

En mamma skriver om skillnaden mellan äldre och yngre mammor:

Den största skillnaden på oss yngre och äldre mammor tror jag att samhället skapar. Människor med ett utifrånperspektiv bildar sig en uppfattning utav vad de hört eller utifrån vad de sett vid ett enstaka tillfälle. Ofta blir yngre föräldrar kritiserade och granskade för saker som inte har någonting med rollen som mamma att göra.

Att vara tonåring och ha barn medför att man inte helt och hållet kan leva samma liv som innan man fick barn. Mammorna har tappat kontakten med en del tidigare vänner men alla har ändå många gamla och nyfunna vänner kvar. En av mammorna beskriver sin glädje över sin väninna:

Du tar så bra hand om min dotter och ser inte henne som ett problem när vi umgås. En liten sak för många, men för oss unga mammor är det nog ganska ovanligt, att vänner som inte har barn verkligen förstår och anpassar sig.

Brembeck (1998) menar att kvinnor i slutet av 1940-talet blev uppmanade att ge upp sina egna nöjen och ambitioner för barnets bästa. Dessa tankar finns fortfarande kvar i dagens Sverige och några som är speciellt granskade på detta område är de unga mammorna. Mamman som endast har sin dotter på helgerna får kritik för att hon valt att göra det som hon anser vara bäst för sitt barn, att lägga fokus på sin skolgång. Hon blir även kritiserad för att hon valt att försöka leva ett vanligt tonårsliv i kombination med att vara mamma. Denna mammas val förklaras som en aktörs projekt, en strategi där hon ska kunna förverkliga sina mål (Cuff & Payne, 1996). Hennes bakgrund har här en påverkan i att hon väljer att gå i skolan, att fortsätta vara med sina vänner och att gå ut och roa sig. Att pappan till barnet har möjligheten och viljan att ta hand om barnet på veckorna hör också till situationen vilket gör att det blir lättare för henne med att hålla fokus på skolan. Mammans typifieringar gör att hon tolkar världen genom sina egna förutsättningar och erfarenheter (a a) vilket leder till att hon väljer den situation som hon själv anser vara bäst för sin dotter. Då hon inte missat så mycket av sin skolgång så känner hon inte att denna värld är främmande. Då typifieringar sällan är entydiga (Cuff & Payne, 1996) kan hennes val och situation tolkas annorlunda av läsarna. Detta anser vi är en förklaring till kritiken hon får.

En mamma i denna studie uttalar sig om att hon tror att samhällets granskning gör att det är större press på unga mammor. En kvinna måste vara trygg och tro på sin egen förmåga att vara mamma för att kunna ta till sig sitt barn (Fabre, 2006). Ofta tvivlar mamman på sin förmåga att vara mor (Stern, 1999). Den ständiga pressen skulle kunna hota dessa mammors trygghet och tro på sig själv men samtliga mammor visar upp en trygghet i sin mammaroll. Dock finns det vissa tillfällen då tron på deras kapacitet som mamma brister, till exempel att de känner en rädsla över att inte räcka till. En mamma känner sig till och med värdelös då hon under en period har problem med att få dottern att känna sig nöjd. Detta anser vi ha gjort att hennes självkänsla som mamma sjunkit då hon under denna period inte kunnat tyda barnets behov (Fabre, 2006). Det kan även bero på kravet som samhället ställer på dessa mammor då de hela tiden måste bevisa att de duger. Mamman drabbas oftare av skuld känslor än pappan och tar på sig huvudansvaret för barnet (a a). I bloggarna visar mammorna mycket ansvar för sina barn men eftersom samtliga bloggar handlar om mammans upplevelser är det svårt att veta om dessa mammor hör till denna kategori.

Precis som i Stiftelsen Kvinnoforums undersökning (2003) upplever dessa tjejer ibland ett negativt bemötande från människor de träffar. En mamma känner sig utstött, särskilt i möte med äldre mammor, då hon känner att de ser ner på henne. Det är svårt för de unga mammorna att få en fungerande och meningsfull kommunikation med äldre mammor då de ofta inte delar samma perspektiv. Schutz (Cuff & Payne, 1996) menar att människors olika perspektiv måste vara utbytbara för att de ska kunna kommunicera på ett meningsfullt vis. En äldre och en yngre mamma kan ha olika perspektiv men detta behöver inte bero på att de är i olika åldrar. Vi tror att det istället bero på att de är två individer i olika faser i livet och med olika erfarenheter.

5.4 Fritid/intressen

Alla mammorna går i slutet av 2009 i skolan. Vägen dit för dem har sett olika ut, en av mammorna berättar att hon började läsa på komvux när hennes dotter endast var två månader gammal. Hon beskriver att hon ibland har svårt att få till barnpassning under tiden hon är i skolan, då hon pluggar samtidigt som hon är mammaledig. Hennes mamma och mormor passar ibland dottern då hon är i skolan, för att möjliggöra för henne att vara i skolan så mycket som möjligt. En av mammorna läser på ett vanligt gymnasium och den tredje mamman börjar även hon mot slutet att göra detta. För en av mammorna är det okej att hon ibland tar med sig sin dotter till skolan. En mamma beskriver att hon kan tycka att det är synd om man som ung mamma inte tar upp skolan alls och struntar i att plugga helt och hållet. Men hon poängterar att hon inte tycker att dessa mammor är sämre än henne för det utan att de gör ett bra jobb ändå. För att kunna umgås så mycket som möjligt med sin dotter skriver en av mammorna att hon sitter uppe på nätterna och pluggar för att hinna med allt skolarbete utan att tiden med dottern ska bli lidande. En av mammorna skriver om varför hon väljer att plugga:

Jag VILL ha en bra utbildning och en trygg tillvaro för mina fantastiska ungar.

Familjekonstellationerna hos dessa tre mammor ser lite olika ut. När vi börjar följa dem är en separerad från pappan till barnet och under året så separerar även de andra två mammorna från pappan till deras barn. En av mammorna som i

början av året fortfarande bor tillsammans med barnens pappa skriver att hon nästan bara umgås med vänner som har barn, då de umgås med sina barn samtidigt. De hittar på saker tillsammans med barnen som till exempel grillar, åker till busfabriken och mycket annat som är anpassat för familjer. Hon skriver även att hon gillar att umgås med deras släktingar som de har väldigt bra relation till och att de har familjedagar på lördagar där de hittar på saker med barnen och bara är tillsammans. Då hon har tre barn, varav ett tvillingpar, och inte vill att någon ska känna sig utanför så har deras största flicka speciella mamma- och pappa dagar för att få egen tid med sina föräldrar. På en fråga om hon fortfarande har kvar sina gamla vänner sen innan hon blev gravid så svarar mamman:

Många av mina vänner har själva fått barn, umgås dock inte med så många men jag är fortfarande vän med dem. Har förlorat några också, men det gör mig inget.

En av de andra mammorna berättar att hon under sin graviditet kom i kontakt med en gammal kompis sen hon var yngre och att de blivit väldigt bra vänner då de båda varit gravida samtidigt. Hon skriver att de både umgås ensamma och tillsammans med barnen, då barnen också är bra vänner. Mamman beskriver att hon har en väldigt bra och nära relation till sin mamma och mormor. För att komma ifrån vardagen lite så åker hon på semester med dottern och tjejerna/kvinnorna i hennes familj för att bara koppla av och ha det skönt. Efter separationen från barnets pappa vidhåller de relationen som vänner för att ge deras dotter möjlighet att vara med både sin mamma och pappa samtidigt. De hjälps även åt för att dottern ska ha möjlighet att träffa var och en av dem så mycket som möjligt. Även mamman som sedan tidigare inte bor med pappan till hennes dotter har en bra relation med honom och de försöker hitta på saker ihop som en familj. Alla mammorna är överens om att fokus ska ligga på barnen och deras mående.

Att leka och sysselsätta sina barn är något som alla mammorna tycker är viktigt och roligt. Mammorna ser inte sina barn som något hinder utan de tar med dem på det mesta som de hittar på, både utan och med vänner. De skriver ofta om vad de har hittat på och vad deras barn tycker om att leka med. Att begränsa sig i att vara mamma och inte kunna göra så mycket är inget som dessa mammor känns vid utan de bakar och åker till skansen och går till parken för att de tycker det är kul. En av mammorna skriver att hon gärna tar med sig sin dotter när hon ska umgås med sina kompisar och att hon och dottern ibland sover över hos en av hennes vänner. Två av mammorna går på mammagrupp med sina döttrar för att träffa andra mammor och för att barnen ska komma ut och träffa andra barn. Båda går på grupper för yngre mammor, varav en av dem går i en grupp för mammor som behöver lite extra stöd eller hjälp i sin roll som mamma. En av mammorna skriver om sin livssituation:

Men, om jag inte hade min dotter, vad skulle jag göra då? Vad gör en sjuttonåring som inte har barn?

När mammorna inte har barnen hos sig utan de är hos sina pappor så beskriver en mamma att hon hela tiden måste hålla sig sysselsatt så mycket som möjligt för annars sitter hon bara hemma och saknar sin dotter. Hon skriver att hon ibland har myskväll med kompisar eller ibland går ut och dansar. Sedan separationen skriver hon att hon börjat umgås mycket oftare med vänner. En av de andra mammorna skriver att hon fokuserar på sig själv när hon är barnfri och försöker umgås mycket med vänner. Med vännerna hittar hon på mycket aktiviteter såsom skridsko, fest, resa och film. Då hon endast har sin dotter på helgerna så lever hon

ett mer typiskt tonårsliv än de andra mammorna. För att kunna träffa sin dotter så mycket som möjligt på helgerna så valde hon bort ett jobb för att detta skulle kunna upprätthållas. En av mammorna skriver att när hon är barnledig så åker hon gärna hem till sina vänner (med barn) och äter eller gör någon form av aktivitet. Hon skriver även att hon fortfarande är vän med flera av sina tidigare vänner men att hon inte umgås med dem så mycket.

Att ha ett intresse är viktigt för alla mammorna. En av mammorna skriver om sitt intresse för handboll och hur hon anser att handbollen hjälpt henne genom jobbiga stunder under spädbarnstiden. Detta intresse är något som hon fortfarande värdesätter. Att debattera på sin blogg är något som en av mammorna gör. Hon skriver olika debattinlägg om aktuella händelser i världen och vill få sina bloggläsare engagerade i en diskussion.

På grund av olika intressen förlorar många unga mammor kontakten med vänner efter att de fått barn (Stiftelsen Kvinnoforum, 2003). När två mammor umgås har de möjlighet att dela med sig av erfarenheter och få hjälp av varandra (Chase m fl, 2008). Att många unga mammor gärna umgås med kompisar som också är mammor (a a) är något som vi kan se i två av bloggarna. En mamma umgås nästan enbart med andra mammor, en har både kompisar med och utan barn och en umgås med andra tonåringar som inte har barn. Trots att två vänner har olika bakgrund och erfarenheter kan de ändå uppfatta händelser och handlingar på samma sätt (Cuff & Payne, 1996). Om vännerna dessutom är unga mammor har de en större förståelse för varandras situation vilket kan göra att man känner en trygghet i varandras sällskap. Om den unga mamman har en vän som inte har barn kan de uppleva vardagen på helt olika vis. Dessa vänner kan också ha svårare att förstå hur det är att leva med ett barn och att detta prioriteras och tar tid. I deras samtal kan det uppstå meningskongruens vilket betyder att båda parter antar att den andra har förstått situationen/samtalet på samma vis som en själv (Cuff & Payne, 1996). Det behöver inte vara så eftersom kontexten har stor betydelse på hur typifieringarna upplevs och de går att tolka på fler än ett vis (a a). För att interaktionen mellan människor ska bli meningsfull så krävs det att båda parter tolkar situationen på samma sätt (a a).

Ekéus menar att många unga föräldrar är dåliga i skolan och är tvungna att hoppa av skolan då de får barn (City, Laestadius, 2007). Att unga föräldrar ofta är sämre i skolan tror vi beror på att de, samtidigt som de bygger upp en identitet, måste gå in i en föräldraroll (Holgate m fl, 2006) samt att de har andra prioriteringar. Mammorna i denna studie tog uppehåll från skolan då de blev föräldrar. Detta är något som de nu tar igen och det fokuseras mycket på skolan i bloggarna.

5.5 Återkommande kommentarer

De mammorna vars bloggar vi valt att studera får väldigt mycket kommentarer av läsare som både väljer att vara anonyma eller att uppge namn. Karaktären på kommentarerna varierar väldigt och har både positiv och negativ innebörd.

Mammorna får väldigt mycket positiva, stöttande och uppmuntrande kommentarer om att de är bra mammor, att de gör ett bra jobb och att de verkar vara starka människor. Många läsare skriver att de ser mammorna som förebilder för dem och för fenomenet unga mammor. En läsare påpekar att dessa mammor förändrat hennes syn på att vara ung mamma och att de är en förebild för andra

unga mammor. Det påpekas också att åldern faktiskt inte har någon betydelse när de handlar om att vara en bra mamma till sin dotter, utan det är den personlighet man har som mamma och den egna individuella mognaden. Många läsare tycker att mammorna gör ett kanonjobb med uppfostran av sina barn och att de verkar vara underbara som mammor.

Det händer dock att det kommer kommentarer av negativ karaktär och att mammorna emellanåt mår dåligt. Då är de trogna läsarna där och stöttar dem och påpekar att de inte borde lyssna på de elaka kommentarerna utan istället fokusera på allt som är bra och fortsätta vara den person hon är. En läsare kommenterar att andra inte borde lägga sig i hur mammorna uppfostrar sina barn och att de faktiskt kan ses som ett övergrepp mot mamman och hennes dotter var gång någon skriver en negativ kommentar. En läsare ansåg att en av mammorna borde göra ett dubbelt så bra jobb för att bevisa att det inte var fel att skaffa barn när hon var så ung. Detta kommenterades av en annan läsare som ansåg att denna sorts kommentarer och krav inte skulle uppkomma om mamman var 30 år.

Då mammorna känner sig vilsna i olika val de står inför brukar de lyfta detta i sin blogg för att se vad de får för respons och ifall det är någon annan som har erfarenhet av just detta. Det inkommer då en hel del tips och rekommendationer av läsare som har upplevt samma sak och som berättar hur de hade gjort.

När man som dessa mammor har en offentlig blogg inkommer det en hel del frågor om deras privatliv. Många av dessa frågor är av ekonomisk karaktär då väldigt många undrar hur de får pengarna att räcka till och hur de har råd att bo där de bor. Det är även många frågor angående förhållande till barnens pappa och om de kan tänka sig att skaffa fler barn i framtiden.

5.6 Läsarnas åsikt om mammarollen

En av mammorna fick en kommentar om att hon inte skulle hinna eller orka ha tre barn då hon var 17 år. Att hon var oansvarig för att hon inte skulle ta det ansvaret som krävdes och att hon inte skulle ha tid för sina barn eftersom hon bara skulle festa hela tiden. Kommentarer angående mammarollen och att tjejerna inte skulle klara av den på grund av sin ålder inkommer kontinuerligt till mammornas bloggar. Att man som mamma skulle favorisera ett av sina barn för att de ligger flest bilder på bloggen med ett av barnen inkommer också. En av mammorna tröttnade på alla fördomar kring hennes mammaroll och dementerade detta med ett inlägg:

1. *Jag har inte mina barn på dagis = dåligt!*
2. *Jag går inte ut med mina barn, mer än bort till affären och tillbaks, när de är sjuka = dåligt!*
3. *Jag åker inte på äventyr (t.ex. till busfabriken, kolmården, badhuset) med mina barn varje helg = dåligt!*
4. *Jag lagar bara ett "riktigt" mål mat om dagen = dåligt!*
5. *Jag kan inte elda i vedpannan utan att det slocknar = dåligt!*
6. *Jag går och lägger mig sent = dåligt!*
7. *Ibland händer det att vi stannar inne med barnen en dag = dåligt!*
8. *Min sambo och jag gör inte allting tillsammans = dåligt!*
9. *Jag är inte bra på att laga mat = dåligt!*

10. Jag går inte in på för privata/känsliga detaljer i bloggen = dåligt!

11. Jag har smala barn = dåligt!

Kommentar angående deras val att skaffa barn är oändliga i sitt antal och åsikterna skiljer sig markant åt. En del tycker att mammorna borde ha levt färdigt innan de skaffade barn medan andra tycker att mammorna gör ett kanon jobb och beundrar dem. Nedan följer två kommentarer från olika läsare som skiljer sig i åsikt angående mammans kapacitet som just mamma och mogenhet att fatta egna beslut:

Jag tycker det är jätte starkt av dig att vara 18 och redan ha tre barn, och något jag beundrar ännu mer är att du faktiskt ser det från den positiva sidan, och att du verkligen gillar att ha barn, de finns ju flera som ångrar sig på ett eller annat sätt, och tycker att de förlorat sin ungdom, men livet är ju vad man gör det till.

Javisst, du är trebarnsmamma och 18 år. Du har redan reserverat en biljett till ett icke fritt liv. Du är mamma och kommer inte att få leva livet då det är som bäst. För den delen kommer inte ditt förhållande att vara länge. Skilsmässobarn, va?

De bloggande mammorna får beröm av läsare för att de klarar ha en så bra relation med barnens pappor trots att de inte är tillsammans längre och kanske haft en jobbig separation. De får även beröm för att de tar väl hand om sina döttrar och hela tiden sätter dem som första prioritet. En av mammorna får kommentarer om att läsare är imponerade över hennes styrka att hon kan se till deras eget bästa. Läsaren anser att det måste vara svårt att lämna bort sin dotter och bara se henne på helgerna men att hon gör det för att hon vet att det kommer att bli bäst för dem längre fram. Läsaren anser att mamman måste vara psykiskt stark som klarar att vara ifrån sin dotter så mycket.

En av läsarna skriver att hon är väldigt imponerad över att en av mammorna klarar av att vara så ung och trebarnsmamma, att klara av allt som det verkligen innebär att ha så många barn. Läsaren anser att det visar på att unga mammor är minst sagt lika bra som äldre. Detta kommenteras av en annan läsare med:

Varför tycker alla att det är en bragd att ta hand om sina ungar när man är ung mamma? det är väl en självklarhet att man ska kunna sköta sina ungar, 15 år som 40??

En av de bloggande mammorna får väldigt mycket kommentarer om att hon är olämplig som mamma då hon ger sitt barn oboy till frukost och att hon låter sin dotter äta sötsaker då det inte är bra för framtida tänder. Det är även någon som anser att hon inte är särskilt fräsch och en pinsam mamma som inte borde få ha vårdnaden om sin dotter överhuvudtaget utan att barnets pappa borde ha det.

Anser du dig mogen nog för att ha barn? Ja menar under 20 år, ingen fast inkomst och tänker inte längre än vad ögat når?

Då kommenterar en annan läsare att hon inte behöver bevisa för någon att hon är en bra mamma så länge hon vet det själv och att hon har rätt till att vara tonåring trots att hon är mamma. Läsare kommenterar även att hon tycker att mamman verkar ta bra hand om sin dotter.

Det är många som kommenterar och undrar över mammornas ekonomi. En läsare tycker att en av mammorna inte tar ansvar för något och att hon borde spara pengar till dottern istället för att använda dem till sig själv. Det finns dock andra läsare som anser att mammorna duger som de är och att de inte ska behöva ändra sig och att det faktiskt är så att ingen är fullkomlig. En läsare tycker det är bra att vara ung mamma och skriver:

Det är bra att vara en yngre mamma, du har mer ork och energi till ditt barn, lättare att se barnens lekbehov och ni är på en jämnare nivå.

En av mammorna fick en kommentar om att hon inte skulle orka ha tre barn då hon endast är 17 år gammal. Detta problem är inget som mammorna känner att de har, då de skriver om hur mycket de leker med sina barn och att de pluggar under tiden. Detta att yngre mammor skulle ha lite ork är något som Ekéus (City, Laestadius, 2007) inte håller med om då hon menar att det positiva med att vara en ung mamma är just att de ofta är starkare och piggare och leker bättre med sina barn, då det inte var så länge sen de själva var barn. Även vi anser att en ung mamma, bland annat på grund av sin energi, har kapacitet att ta hand om sina barn.

Intryck som vi individer upplever är situationsbundna (Månson, 2003). Det är alltså individens upplevelse av den sociala verklighet, den verklighet vi alla har gemensamma upplevelser av (Cuff & Payne, 1996). Vissa läsare förstår inte varför de unga tjejerna valt att behålla sina barn eftersom dessa förhållanden inte existerar för dem, som de gör för de unga mammorna. I den situation de befann sig i när de fick veta att de var gravida så fanns det kanske inget annat val för dem än att behålla barnet, av olika skäl. Mammorna i denna studie gör val enligt deras unika common sense-kunskaper. Då de lever i sina egna vardagliga situationer varje dag upplever mammorna att deras verklighet och val är organiserade och ordnade (a a). Läsarna vet bara vad de själv har för åsikter och tankar om mammarollen men det är dock svårt att ta den andres perspektiv då man inte själv lever det. Att man som läsare inte vet hela sanningen gör att det blir problematiskt att komma med konstruktiva kommentarer kring någon annans liv.

5.7 Negativa kommentarer

Det är en del av läsarna på mammornas bloggar som har åsikter om deras val i livet och som inte tycker att de gör ett så bra jobb med att vara mamma. En av mammorna har fått en del kommentarer om att hon verkar vara väldigt omogen och att hon använder sig av ett ovårdat språk i sin blogg. De tycker inte heller det är okej att hon hänger ut vissa personer i sin blogg då hon dementerar kommentarer hon fått. En läsare kommenterade att hon ansåg att barnets pappas nya flickvän var mycket snyggare och en mycket bättre mamma än hon var och någonsin kommer bli.

En läsare kommentar om foton som ligger ute på en av bloggarna:

Kan du inte tvätta ungarna innan du ska ta kort? riktigtäckligt

En av de andra mammorna fick kommentarer om att hon verkade vara en dålig mamma som ger sin dotter precis vad hon vill bara hon skriker lite. Läsaren ansåg

då att orsaken till detta var för att hon var en ung mamma och att hon som barn inte borde skaffa barn. En läsare skriver angående detta:

Du har jätte söta små bebisar, och du är säkert en snäll mamma, men lilla vännen, du är bara 17? jag vet inte vad du är för slags tonåring men ungefär 90% av alla tonisar vill leva färdigt den tiden du kan resa, shoppa, parta, träffa nya människor, nya killar. Hur mycket du vill! jag säger inte att det är fel att inte ha barn när man är ung, men liksom. you haven't grown up yet.. det är kanske också därför du mår dåligt, för du har slängt in dig i en familjsituation redan, som du aldrig kan lämna.

I en undersökning berättar mammorna att omgivningen kritiserar och lägger sig i deras agerande med sina barn (Stiftelsen Kvinnoforum, 2003). Att ha en blogg med många läsare gör att det blir ännu enklare för omgivningen att lägga sig i. Mammorna lägger ut bilder på sina barn och beskriver detaljerat vad som hänt under dagen. Då människor har olika uppfattningar om vad som är rätt och fel får mammorna en hel del blandade kommentarer i sina bloggar, både positiva och negativa. Detta beror på att man uppfattar och producerar vardagliga händelser på olika sätt vilket leder till att händelserna får olika betydelser för olika människor (Cuff & Payne, 1996). En del läsare anser att det är fel av en ung tjej att skaffa barn. Dessa personer skiljer inte på sina egna beskrivningar av en situation och de specifika drag som mammans situation innefattar. Många läsare tror att mammorna lämnar ut hela sitt liv i bloggen, vilket inte är fallet. Därför uppstår det ett problem när läsarna ska kommentera då han/hon inte vet hela sanningen. Man måste lägga sina egna uppfattningar åt sidan för att kunna förstå ett fenomen väsen (Cuff & Payne, 1996). För att läsaren ska kunna förstå dessa mammors beslut måste läsaren lägga sina egna åsikter om hur man ska vara som mamma åt sidan. Deras egna åsikter bidrar till missuppfattningar och feltolkningar av situationer.

När en människa inte upplever en situation på samma vis som andra så ifrågasätter de andra varför personen i fråga inte gör detta och ser denna som avvikande och konstig. De ifrågasätter inte sin egen uppfattning utan ser denna som det enda rätta. De förstår inte varför han/hon inte kan se det som är så uppenbart för de andra (Cuff & Payne, 1996). De negativa kommentarerna är inte av majoritet i bloggen men vi ser dem som en majoritet gentemot den enskilda mamman som står helt ensam på andra sidan och hela tiden måste försvara sina val i livet. De som skriver de negativa kommentarerna förstår inte varför denna tonårstjej valde att behålla sitt barn och blir provocerade av att det faktiskt går bra för dem och att de är glada och positiva.

5.8 Positiva kommentarer

Många av läsarna tycker att tjejerna verkar vara väldigt starka och mogna för sin ålder och vissa i deras egen ålder tycker att de verkar vara mycket mogna än de själva känner sig. En läsare skriver att hon är imponerad över att en 15-åring klarar av det här med att vara mamma mycket bättre än vissa 30-åringar.

Kommentar från en läsare:

Jag måste säga att jag beundrar dig (er) något så fruktansvärt:) all lycka till er!

En av mammorna satsar väldigt mycket på skolan och har endast dottern på helgerna. Detta har bidragit till både positiva och negativa kommentarer. En läsare skriver att hon tycker att den bloggande mamman gör helt rätt som satsar på skolan, då detta kan öppna fler dörrar i framtiden. Kommentar från en läsare angående tiden med dottern:

Tänk om det var pappan som var tvungen att vara ifrån dottern på veckorna. Hur många hade klagat över att han bara kunde träffa henne på helgerna då? Typ ingen.

Mammorna har många trogna läsare som följt dem över en längre period, de har genom sina bloggar kommit i kontakt med andra bloggande mammor som de utbyter tips och erfarenheter angående uppfostran, aktiviteter, leksaker osv. När en av mammorna känner sig misslyckad skriver en läsare:

Glömt inte DU ÄR BRA OCH SÅ LÄNGE DU GÖR SÅ MYCKET DU ÄR KAPABEL TILL ATT GÖRA SÅ ÄR DET BRA.

Många av läsarna tycker det är bra och imponerande när mammorna är positiva och inte ser sin situation som ett problem utan en möjlighet. Ett stort fokus i deras bloggar är deras barns utveckling. Detta får de positiv feedback om från läsarna. Då mammorna gick i skolan undrade en läsare hur de fick tiden att räkna till när de både skulle plugga och ta hand om sina barn. Detta tyckte läsaren var starkt gjort.

En kommentar till en av mammorna:

Jag tycker om din blogg. Skit tufft att du har 3 barn men är bara 18 år!! Lycka till!

Många läsare har en likadan uppfattning som mammorna om hur man ska vara som mamma och hur man ska uppfostra sina barn. Typifieringar som finns i samhället hjälper oss individer att identifiera att vi pratar om och har samma uppfattning av en typ av fenomen (Cuff & Payne, 1996). De läsare som skriver att de beundrar mammorna och att de anser att de gör ett bra jobb, har samma typifiering av vad en mamma är och vad som förväntas av denna roll, som de unga mammorna har. Läsarna anser att mammans mognad är det viktigaste och inte deras ålder.

6. SLUTDISKUSSION

I detta kapitel kommer vi att redogöra för våra tre frågeställningar och besvara dessa, samt förklara på vilket vis vi har uppnått vårt syfte som varit grunden för denna uppsats. Det resultat vi kommit fram till i vår uppsats är ett förslag på hur man kan tolka mammornas och samhällets upplevelser av fenomenet unga mammor.

Våra frågeställningar har varit:

- Hur tolkar unga mödrar sin situation i dagens Sverige?
- På vilket sätt kombinerar dessa unga mödrar sitt tonårsliv med sin mammaroll?
- Hur tolkar samhället fenomenet unga mammor och hur svarar mammorna på eventuell kritik riktad mot dem?

Vårt syfte var att undersöka hur de bloggande mammorna beskrev sin situation, samt vilken respons de fått från omgivningen. Detta anser vi ha uppnått genom att ha läst, sammanfattat, analyserat och tolkat både bloggtexterna och dess kommentarer.

Överlag har mammorna i denna studie en positiv uppfattning av att vara mamma. De uppfattar sin situation som något för dem givet och självklart. De ser inte sina barn som ett hinder i sin vardag utan snarare som en tillgång. De uppfattar ibland att de känner sig lite utstötta bland andra mammor och att deras jämnåriga kompisar har lättare att acceptera deras nya roll. Det är problematiskt att fenomenet unga mammor uppfattas som negativt av läsare då dessa mammor själva ser väldigt positivt på sin situation. Den första frågan som rör hur unga mödrar tolkar sin situation måste vi, om vi ska hålla oss inom teorins ramar, besvara med att de tolkar den utifrån den common sense de har. Deras common sense tycks vara att de är kontrollerade och utsatta för kritik. Varför de anser sig vara kontrollerade och utsatta för kritik är svårare att besvara för det kan ju vara så. Det kan också vara så att mammorna utgår ifrån felaktiga typifikaationer, vilket i så fall gör att de tolkar omvärlden på detta sätt. Hur det förhåller sig är svårt för oss att dra några slutsatser om då mammorna i sina bloggsvår både får ris och ros. Dock tolkar vi blogginnehållet som att mammorna onekligen upplever omvärlden som påfrestande.

Av bloggarna framgår att de väljer olika strategier för att kombinera sitt tonårsliv med sin mammaroll. Gemensamt för alla är att de inte ser sin situation som något problem. Någon tycker inte att de ska förändra någonting medan den andra ytterligheten menar att det är skönt att slippa ett stökigt tonårsliv. Om man utgår från att innebörden av ett tonårsliv är mer än festande, skulle man kunna anta att de definierar mammarollen i fas med sin tonårsvärld. Man skulle kunna säga att de blir mammor på ett sådant sätt och med en sådan innebörd som de har möjlighet till. En ung människa med begränsad tillgång till typifikaationer är och förblir begränsad i sina val. Fördelen är att dessa mammor har lättare för nytänkande. Då en av mammorna är helgmamma har hon större möjlighet att fortsätta leva ett liv som liknar det tonårsliv hon levde innan hon fick barn. Detta är något hon får mycket kritik för. Vi tror att detta beror på att hon är just mamma och att pappor inte hade fått lika hård kritik om de hade levt på samma sätt. Även att hon är ung spelar in då hon på den punkten passar in i andra människors fördomar om unga mammor som går ut och roar sig utan barnet. Att hon är en ung mamma som tar ansvar för och älskar sin dotter glöms då bort och läsarna ser endast det negativa. Samtliga mammor anser att vänner är viktiga i deras liv och umgås mycket med sina vänner. Att bli mamma har inte inneburit att de förlorat sin sociala sida och sitt behov av umgänge med andra. Det faktum att två av de unga mammorna fått en del nya vänner efter att de fått barn tror vi beror mycket på mammarollen och deras ålder. Att bli mamma innebär stora förändringar, både mentalt och mognadsmässigt, vilket kan leda till att man inte längre känner att

man har något gemensamt med tidigare vänner som inte fått barn. Detta tror vi är vanligare bland unga mammor då deras liv avviker, både från andra ungas liv och från andra mammors, och nu vill ha liknande vänner som förstår sig på deras situation.

Underliggande för hela uppsatsen är egentligen hur mammarollen är uppbyggd, alltså vilken common sense som ligger till grund för dess struktur. Man skulle kunna säga att mycket av bloggandet handlar om en förhandling om vad det egentligen innebär att vara mamma. De unga mammorna, som uppenbarligen känner sig väldigt utsatta, håller fast vid de egenskaper som de tillskriver mammarollen, medan läsarna anser sig veta bättre. Tjejerna vars bloggar vi läst har varit fullt nöjda med att vara mammor. De känner inte att deras val var förhastat eller att de emellanåt ångrar att de blivit föräldrar. När äldre kvinnor får barn kan det lätt hända att de försöker få sina barn att anpassa sig efter sig själv och sin livsstil. Vi tror att när yngre tjejer får barn så kan de utveckla sin identitet tillsammans med barnet och att det är lättare för dem att finna en plats för barnet i sitt liv då de inte redan har en utvecklad identitet, de är med andra ord ännu inte låsta i sin common sense. De unga mammorna kan också vara mer flexibla i sitt tänkande och har kanske därför lättare att forma en egen mammaroll som inte tyngs av äldre mammors bagage, det vill säga färdig common sense. Dock kan redan uppbyggda typifikationer ha sina fördelar då dessa bidrar till mer erfarenhet. Å andra sidan finns det inga garantier att man drar rätt slutsatser bara för att man hunnit uppleva mer.

Trots alla påhopp från läsare så fortsätter mammorna att blogga om sin vardag. Att fortsätta vara stolt över den man är och stå upp för sig själv, trots kritiken, anser vi visar på mod och styrka. Det här är mammor som, trots sin ringa ålder, hittat sig själv och som är stolta över att vara mammor till sina barn. Självklart blir mammorna påverkade av de kommentarer som de får på sina bloggar. De ber folk att sluta kommentera negativa saker om dem, och de försöker hela tiden dementera och bevisa att de faktiskt duger som förälder till sina barn. En del läsare tror att de hjälper mammorna genom att uppfostra och rätta dem. Vi tror att effekten blir tvärtom och att mammorna istället börjar tvivla på sig själv och på de val de gör. Mammorna nämner allihop att de vill förmedla en positiv bild av unga mammor i sina bloggar. Detta tror vi gör att mammorna känner sig pressade om något skulle misslyckas och att de gärna drar sin roll som mamma till sin spets.

Mammorna får, som tidigare nämnts, både ris och ros. Det nämns i den tidigare forskningen att man traditionellt ser unga mammor som avvikande (Brembeck, 1998). Med detta menas att common sense överväger åt en mer negativ syn på fenomenet. Historiskt sett har möjligheterna för unga mödrar kanske främst begränsats rent materiellt, att de helt enkelt inte har funnits några möjligheter att fysiskt överleva. I takt med välfärdens tillväxt är det nu möjligt att överleva, men på en låg nivå. En möjlig tolkning skulle vara att de unga mammorna faktiskt, på många sätt, fortfarande ses med negativa ögon då common sense inte förändras över en natt, och ibland inte på decennier. Att det skulle ligga något bakom mammornas tolkning av situationen är således fullt möjligt och det kan inte bara tillskrivas de unga mödrarnas ”övertolkning”.

7. REFERENSLISTA

- Brembeck, H (1998) *Inte bara mamma*, Göteborg: Novums Grafiska AB.
- Carlsson, B (1996) *Kvalitativa forskningsmetoder – för medicin och beteendevetenskap*, Stockholm: Liber AB.
- Chase, El, Warwick, I & Knight, A (2008) *Supporting young parents: Pregnancy and parenthood among young people from care*, Jessica Kingsley Publishers.
- Cuff, E.C. & Payne, G.C.F. (1996) *Samhällsvetenskapliga perspektiv*, Göteborg: Bokförlaget Korpen.
- Fabre, L (2006) *Mamma pappa barn*, Natur och kultur.
- Ganetz, H & Lövgren, K (1991) *Om unga kvinnor*, Lund: Studentlitteratur.
- Granskär, M & Höglund-Nielsen, B (2008) *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*, Lund: Studentlitteratur.
- Hertfelt Wahn, E (2007) *Teenage childbearing in Sweden - support from social network and midwife*, Stockholm: Karolinska Institutet.
- Holgate, H S, Evans, R & Yuen, F K.O. (2006) *Teenage pregnancy and parenthood – Global perspectives, issues and interventions*, New York: Routledge.
- May, T (2009) *Samhällsvetenskaplig forskning*, Studentlitteratur.
- Månson, P (2003) *Moderna samhällsteorier – Traditioner, riktningar, teoretiker*. Finland: Bokförlaget Prisma.
- Patel, R & Tebelius, U (1987) *Grundbok i forskningsmetod*, Lund: Studentlitteratur.
- Rosengren, K-E & Arvidson, P (2005) *Sociologisk metodik*, Malmö: Liber AB.
- Stern, N. D (1999) *En mor blir till - Hur moderskap förändrar dig för all framtid*, Stockholm: Natur och kultur.
- Stiftelsen Kvinnoforum (2003) *Unga mammors röster – en intervjustudie med unga kvinnor som fått barn när de var 15-18 år i Stockholms län*.
- Sveningsson, M, Lövheim, M & Bergqvist, M (2003) *Att fånga nätet – Kvalitativa metoder för Internetforskning*, Lund: Studentlitteratur.
- Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*.

Internet

- City Stockholm (www.city.se) publicerat: 2007-02-20, tagit: 2010-04-21.
Journalist: Laestadius, A-H, intervju av Ekéus, C, barnmorska och forskare på Karolinska Institutet.

RFSU (Publicerad 2009-12-29 | Uppdaterad 2010-02-19 Hämtad 2010-04-20) Att
vara ung förälder,

><http://www.rfsu.se/sv/Sex--relationer/Graviditet-och-abort/Ung-foralder/><

SOU-utredning

SOU 2000:3 *Vägfärd vid vägskäl – Utvecklingen under 1990-talet*